

**Výročná správa
ku konsolidovanej účtovnej závierke
Ministerstva financií SR
2020**

OBSAH

Úvod.....	1
1. Charakteristika konsolidovaného celku	2
1.1 Štruktúra konsolidovaného celku v roku 2020.....	2
1.2 Činnosť organizácií v konsolidovanom celku.....	4
1.3 Najvýznamnejšie udalosti v roku 2020.....	13
1.4 Hlavné ciele v roku 2021	15
2. Personálna charakteristika najdôležitejších organizácií v konsolidovanom celku	18
3. Informácie z konsolidovanej účtovnej závierky za rok 2020	21
3.1 Špecifiká konsolidovaného celku z pohľadu ekonomických výsledkov	21
3.2 Medziročné zmeny v aktívach a pasívach	25
3.3 Informácie o aktívach, pasívach, nákladoch a výnosoch konsolidovaného celku	27
Záver	32

Prílohy

1. Konsolidovaná účtovná závierka za rok 2020

ÚVOD

Konsolidovaná výročná správa Ministerstva financií SR za rok 2020 podáva sumárny pohľad na činnosť organizácií v konsolidovanom celku a základné ekonomické výsledky z pohľadu konsolidovanej účtovnej závierky. Ide o účtovný dokument, dopĺňajúci ostatné správy¹ a materiály, ktoré Ministerstvo financií SR pripravuje na základe platnej legislatívy s cieľom zvyšovať informovanosť verejnosti o stave a vývoji verejných financií.

Konsolidovaná výročná správa (ďalej len „správa“) Ministerstva financií SR sa zostavuje na základe zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve a jej obsah všeobecne definuje § 22b tohto zákona. Prílohou správy je konsolidovaná účtovná závierka kapitoly Ministerstva financií SR za rok 2020, ktorá bude auditovaná nezávislým štatutárnym audítorom. Správa audítora býva zverejňovaná v registri účtovných závierok samostatne.

Vzhľadom na to, že Ministerstvo financií SR nie je povinné vypracovávať výročnú správu k individuálnej účtovnej závierke (nemá povinnosť auditu individuálnej účtovnej závierky), predstavuje konsolidovaná výročná správa zdroj auditovaných informácií, čo zvyšuje mieru spoľahlivosti a kvality prezentovaných údajov pre každého používateľa tejto správy.

Správa sa člení na tri hlavné kapitoly. Prvá kapitola predstavuje charakteristiku konsolidovaného celku. Štruktúra konsolidovaného celku ako aj činnosť jednotlivých organizácií je ovplyvnená rozsiahlou legislatívou v podobe zákonov, vyhlášok, opatrení, pokynov a podobne. Keďže ide hlavne o subjekty verejnej správy, je možné očakávať vysokú mieru legislatívnej regulácie činnosti týchto organizácií, čo na druhej strane spôsobuje aj značnú rozmanitosť úloh a cieľov, ktoré musia organizácie v priebehu účtovného obdobia plniť. V rámci tejto kapitoly sú opisované najvýznamnejšie organizácie a ich najdôležitejšie činnosti resp. úlohy.

Druhá kapitola sa zameriava na informácie z personálnej oblasti, podobne ako tomu je aj vo výročných správach podnikateľských subjektov. Špecifiká subjektov verejnej správy ako aj rozsiahlosť agendy však dovoľuje poskytnúť len základný obraz o najdôležitejších subjektoch konsolidovaného celku z pohľadu počtu zamestnancov, ich štruktúry, starostlivosti o zamestnancov, benefitov a ďalšie, napr. u Ministerstva financií SR, Finančného riaditeľstva SR, Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a. s.

Tretia kapitola obsahuje ekonomické informácie z konsolidovanej súvahy a konsolidovaného výkazu ziskov a strát. Pri opisovaní týchto údajov je nutné si uvedomiť, že nepredstavujú len čistý súčet všetkých aktív, pasív, nákladov a výnosov z jednotlivých individuálnych účtovných závierok organizácií v konsolidovanom celku. Vzájomné vzťahy na úrovni súvahy a výkazu ziskov a strát boli eliminované, zostatky aktív a pasív a stavy nákladov a výnosov predstavujú hlavne vzťahy voči ostatným subjektom ústrednej správy, verejnej správy ako aj právnickým a fyzickým osobám mimo konsolidovaného celku. V kapitole sú opisované najvýznamnejšie položky aktív, pasív, nákladov a výnosov, ich medziročné zmeny ako aj dôvody týchto zmien. Podrobnejšie údaje sú uvedené vo výkazoch samotnej konsolidovanej účtovnej závierky a ich opis je obsahom poznámok konsolidovanej závierky.

Ministerstvo financií SR má v oblasti účtovníctva a výkazníctva verejnej správy nezastupiteľnú úlohu pri definovaní legislatívy, predpisov, vzorov účtovných dokumentov, organizovaní procesu konsolidácie v štátnej správe, obstarávaní a organizovaní auditu konsolidovaných účtovných závierok v ústrednej správe s cieľom zvyšovať ich vypovedaciu hodnotu a neustále sa tak približovať k účtovným postupom uplatňovaným vo vyspelých krajinách Európskej únie ako aj ostatného sveta. Vzhľadom na to, Ministerstvo financií SR každoročne zostavuje aj konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej správy za približne 900 organizácií a súhrnnú výročnú správu, ktorej súčasťou je súhrnná účtovná závierka za približne 8 300 účtovných jednotiek.

Konsolidovaná výročná správa je uložená k nahliadnutiu v sídle Ministerstva financií SR a v elektronickej podobe je uložená na webovom sídle Registra účtovných závierok www.registeruz.sk a na webovom sídle www.finance.gov.sk.

¹ Napr. Štátny záverečný účet SR, Súhrnná výročná správa SR, Návrh rozpočtu verejnej správy, Program stability, Národný program reforiem, Návrh rozpočtového plánu a ďalšie.

1. CHARAKTERISTIKA KONSOLIDOVANÉHO CELKU

1.1 ŠTRUKTÚRA KONSOLIDOVANÉHO CELKU V ROKU 2020

Konsolidovaný celok Ministerstva financií SR (ďalej ako „MF SR“ resp. „ministerstvo“) tvorilo spolu 17 účtovných jednotiek, z toho 1 materská účtovná jednotka a 16 dcérskych účtovných jednotiek. Podľa právnej formy sa v konsolidovanom celku nachádzalo 10 rozpočtových organizácií a 4 akciové spoločnosti so 100 % účasťou štátu zastúpeného účtovnou jednotkou ministerstva, 1 spoločnosť s ručením obmedzeným ako spoločnosť so 100 % majetkovou účasťou štátu, 1 štátny podnik a 1 banka – štátny peňažný ústav. V roku 2019 sa konsolidovaný celok rozšíril o rozpočtovú organizáciu Úrad pre reguláciu hazardných hier.

Konsolidovaný celok v roku 2020

Názov organizácie	Právna forma	Podiel na vlastnom imaní	Dátum vzniku
Ministerstvo financií SR	rozpočtová organizácia	-	25. 10. 1991
Finančné riaditeľstvo SR	rozpočtová organizácia	-	1. 1. 2012
Štátna pokladnica	rozpočtová organizácia	-	1. 1. 2003
Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity	rozpočtová organizácia	-	1. 2. 2003
Vzdelávacie a doškoľovacie zariadenie Tatranská Lomnica	rozpočtová organizácia	-	1. 7. 1996
DataCentrum	rozpočtová organizácia	-	1. 1. 1976
Úrad na ochranu osobných údajov	rozpočtová organizácia	-	1. 9. 2002
Kancelária verejného ochrancu práv	rozpočtová organizácia	-	27. 3. 2002
Úrad vládneho auditu	rozpočtová organizácia	-	1. 1. 2016
Úrad pre reguláciu hazardných hier	rozpočtová organizácia	-	1. 3. 2019
Exportno-importná banka Slovenskej republiky	Banka – štátny peňažný ústav	100 %	22. 7. 1997
Mincovňa Kremnica, štátny podnik	štátny podnik	100 %	1. 7. 1988
Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s.	akciová spoločnosť	100 %	17. 5. 1991
Slovenská konsolidačná, a. s.	akciová spoločnosť	100 %	10. 11. 1999
TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s.	akciová spoločnosť	100 %	28. 1. 1993
Slovenská električná prenosová sústava, a. s.	akciová spoločnosť	100 %	21. 1. 2002
Slovenská reštrukturalizačná, s. r. o.	spol. s ručením obmedzeným	100 %	29. 7. 2015

Poznámka: Podiel na vlastnom imaní sa vykazuje len pri obchodných spoločnostiach (a. s., s. r. o.)

Ministerstvo financií SR vzniklo 25. 10. 1991 na základe zákona č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky, ako nástupnícka organizácia bývalého Ministerstva financií Slovenskej socialistickej republiky. Od 1. 1. 2002 sa Ministerstvo financií SR riadi zákonom č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy. Ministerstvo financií SR je správcom dvoch kapitol štátneho rozpočtu, samotného ministerstva a Všeobecnej pokladničnej správy. Zároveň je zriaďovateľom všetkých rozpočtových organizácií v konsolidovanom celku a v mene štátu plní funkciu zakladateľa všetkých obchodných spoločností a Exportno-importnej banky SR.

Finančné riaditeľstvo SR vzniklo 1. 1. 2012, splynutím Daňového riaditeľstva SR a Colného riaditeľstva SR k 31. 12. 2011 do novej organizácie. Od pojmu Finančné riaditeľstvo SR je nutné odlišovať Finančnú správu, ktorá nepredstavuje samostatnú právnickú osobu. Ide o vzťahy a výkon pôsobnosti Finančného riaditeľstva SR spolu s colnými úradmi, daňovými úradmi a Kriminálnym úradom finančnej správy, ktoré sú preddavkové organizácie Finančného riaditeľstva SR. Finančné riaditeľstvo vzniklo zákonom č. 333/2011 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva.

Štátna pokladnica a Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity vznikli v roku 2003 na základe zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vznik Štátnej pokladnice a Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity súvisel s reformou riadenia verejných financií v rokoch 2000 – 2005, ktorej hlavným cieľom bolo zvýšiť transparentnosť, stabilitu a zodpovednosť v riadení verejných financií.

Úrad vládneho auditu (ďalej aj ako „ÚVA“) bol zriadený zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole“), na základe ktorého od 1. januára 2016 boli zrušené správy finančnej kontroly a ich pôsobnosť podľa doterajších právnych predpisov prešla na ÚVA. ÚVA bol zriadený v zmysle § 4 zákona o finančnej kontrole s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky so sídlom vo Zvolene, pričom od 1. 1. 2016 zriadil s predchádzajúcim súhlasom MF SR pracoviská so sídlom v Bratislave a v Košiciach.

Cieľom vytvorenia jedného Úradu vládneho auditu, s rozšírenou pôsobnosťou vykonávať vládny audit aj na ústredných orgánoch štátnej správy, je zlepšiť proces hodnotenia kvality výkonu vládneho auditu a zrýchliť, zefektívniť a optimalizovať koordináciu vládnych auditov vykonávaných ÚVA z úrovne Ministerstva financií SR.

Úrad na ochranu osobných údajov vznikol 1. 9. 2002 zákonom č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov, a od 1. 7. 2013 sa riadi zákonom č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Cieľom prijatia tejto legislatívy a dôvodom pre vznik Úradu na ochranu osobných údajov bola povinná transpozícia smerníc Európskej únie v oblasti ochrany osobných údajov v predvstupovom období SR za člena EÚ.

Kancelária verejného ochrancu práv ako jediná organizácia vznikla na základe novely ústavného zákona (ústavy SR) v roku 2001. Na základe tejto zmeny došlo k prijatiu zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv. Slovenská republika vytvorením úradu ombudsmana deklarovala plnenie určitého európskeho štandardu výkonu a ochrany ľudských práv ako aj predvstupových podmienok v súvislosti s inštitucionálnou stabilitou ako zárukou demokratického zriadenia a právneho štátu, ako aj dodržiavania ľudských práv a ochrany menšín.

Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s. je 100 % dcérskou spoločnosťou Ministerstva financií SR, ktorá vznikla ako špecializovaná banková inštitúcia na podporu malého a stredného podnikania v roku 1991. V roku 2002 sa zmenila jej právna forma zo štátneho peňažného ústavu na akciovú spoločnosť.

Slovenská konsolidačná, a. s. je ďalšou 100 % dcérskou spoločnosťou Ministerstva financií SR, ktorej súčasným a jediným predmetom podnikania je konsolidácia pohľadávok verejného sektora podľa zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s. je 100 % dcérskou spoločnosťou Ministerstva financií SR, ktorá prevádzkuje číselné lotérie a internetové hry tvoriace štátnu lotériu a iné hazardné hry podľa zákona č. 171/2005 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý bol od 1. 6. 2019 zrušený a nahradený zákonom č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. je v konsolidovanom celku Ministerstva financií SR od októbra 2012. Do tohto obdobia boli akcie obchodnej spoločnosti vo vlastníctve Fondu národného majetku SR. Rozhodnutím vlády SR č. 481 zo dňa 19. 9. 2012 sa zrealizoval medzi Fondom národného majetku SR a Slovenskou republikou, v mene ktorej koná Ministerstvo financií SR, bezodplatný prevod 100 % akcií tejto spoločnosti. Dôvodom zmeny akcionára bola aplikácia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s plynom, ktoré neumožňujú, aby subjekty vykonávajúce kontrolu nad prevádzkovateľom prenosovej sústavy zároveň vykonávali kontrolu nad činnosťami výroby elektriny, dodávky elektriny, výroby plynu alebo dodávky plynu alebo si v súvislosti s ňou mohli uplatňovať akékoľvek právo.

Slovenská reštrukturalizačná, s. r. o. je jedinou spoločnosťou s ručením obmedzeným v konsolidovanom celku Ministerstva financií SR. Vznikla 29. 7. 2015 na základe nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 165/2015 Z. z.² za účelom odkupovania pohľadávok od pôvodných nezabezpečených veriteľov voči dlžníkovi v reštrukturalizácii. Jediným spoločníkom a úplným vlastníkom spoločnosti je Slovenská republika zastúpená Ministerstvom financií SR.

Exportno-importná banka Slovenskej republiky (ďalej aj ako „EXIMBANKA“) bola v roku 1997 zriadená zákonom č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov ako štátna exportno – úverová inštitúcia. Predstavuje jediný priamy finančný nástroj štátu na podporu exportu. Na finančnom trhu vystupuje ako špecializovaná inštitúcia, ktorá poskytuje bankové aj poisťovacie služby. Hlavným cieľom EXIMBANKY je umožniť vstup slovenským exportérom do projektov a teritórií, kde komerčný finančný sektor prejavuje menší záujem prevziať na seba riziko. Jej úlohou je zlepšiť hospodársku výmenu Slovenskej republiky so zahraničím, zvýšiť konkurencieschopnosť slovenských výrobcov na zahraničných trhoch, ako aj podporovať vývoz čo najväčšieho objemu výrobkov s vysokou mierou pridanej hodnoty.

Mincovňa Kremnica, š. p. bola zriadená zakladacou listinou Federálneho ministerstva hutníctva, strojárstva a elektrotechniky č. 22/1988 zo dňa 17. 6. 1988. Dohodou medzi Ministerstvom hospodárstva SR a Ministerstvom financií SR podľa § 3 zákona SNR č. 453/92 Zb., v súlade s ustanovením § 4 zákona č. 111/1990 Zb. bola k 31. 12. 1996 uskutočnená zmena v osobe zakladateľa podniku, ktorým je Ministerstvo financií SR.

Úrad pre reguláciu hazardných hier vznikol 1. marca 2019 na základe zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

² Na vykonanie § 4 ods. 5 zákona č. 384/2011 Z. z. o osobitnom odvode vybraných finančných inštitúcií a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 87/2015 Z. z.

1.2 ČINNOSŤ ORGANIZÁCIÍ V KONSOLIDOVANOM CELKU

Činnosť organizácií v konsolidovanom celku ministerstva je rôznorodá, pričom najčastejšie ide o úlohy spojené so správou, výberom, nakladaním, rozdeľovaním a zhodnocovaním verejných financií, či už v podobe peňažných prostriedkov alebo aj pohľadávok a dlhodobého majetku. Rozsiahlu oblasť tvoria finančné transakcie ako sú poskytovanie pôžičiek, dotácií, výber a správa daňových a nedaňových príjmov, správa a vymáhanie pohľadávok štátu a ďalšie.

Nasledujúci text opisuje činnosť organizácií podľa ich kompetencií a úloh, ktoré sú im dané príslušnou legislatívou. Rozdelenie organizácií do skupín podľa prevažujúceho charakteru činnosti a ich podiele na aktívach, pasívach, resp. výsledku hospodárenia je uvedené v kapitole 3.

Ministerstvo financií SR

(sídlo: Bratislava, Štefanovičova 5, štatutárny zástupca: minister, od 7. 5. 2019 do 20. 3. 2020 Ing. Ladislav Kamenický, od 21. 3. 2020 do 31. 3. 2021 Ing. Eduard Heger, od 1. 4. 2021 Mgr. Igor Matovič)

Ministerstvo financií SR je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť financií, daní a poplatkov, colníctva, finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu, pre oblasť cien a cenovej kontroly s výnimkou cien a cenovej kontroly ustanovenej osobitnými predpismi (oblasť, kde vykonávajú pôsobnosť napríklad samosprávne kraje).

Hlavným úsilím ministerstva je zabezpečiť súlad príjmov a výdavkov verejnej správy s makroekonomickými a strategickými cieľmi politik vlády, sledovanie ich efektívneho využitia, fiškálna konsolidácia a dlhodobá udržateľnosť verejných financií v rámci eurozóny, dodržiavanie rozpočtových pravidiel pri nakladaní s verejnými zdrojmi, hodnotenie vynakladaných verejných prostriedkov s ich očakávaným prínosom, účinná implementácia finančných nástrojov EÚ a inej zahraničnej pomoci pri dodržiavaní zásad správneho finančného riadenia, zníženie daňových a colných únikov a potláčanie šedej ekonomiky.

Z pohľadu členstva SR v Eurozóne je snahou Ministerstva financií SR zodpovedne dodržiavať Maastrichtské kritéria fiškálnej disciplíny, čo znamená dosahovanie bilancie príjmov a výdavkov verejnej správy pod úrovňou 3 % deficitu HDP a dosahovanie úrovne dlhu pod 60 % ročného HDP. V rámci svojej pôsobnosti vypracováva ministerstvo dokumenty akým je napríklad Návrh rozpočtu verejnej správy, Program stability, Národný program reforiem, revízie výdavkov štátu podľa rezortov ako aj priebežné makroekonomické a daňové prognózy.

V roku 2020 zohralo Ministerstvo financií SR kľúčovú úlohu v záchrane slovenskej ekonomiky, podpore zamestnanosti a podnikateľských subjektov, a to najmä prijatím „lex korona“ vo finančnej oblasti, ktorý umožnil vytvoriť jednotlivé schémy podpory (napr. prostredníctvom Eximbanky, Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, Slovak Investment Holding a komerčných bánk), posun dôležitých termínov v oblasti daní, cla a účtovníctva a ďalších zmien v legislatíve.

Ministerstvo financií SR je správcom dvoch kapitol, ministerstva a Všeobecnej pokladničnej správy. V rámci kapitoly Všeobecná pokladničná správa realizuje ministerstvo finančné vzťahy so subjektmi územnej samosprávy, poskytuje dotácie a návratné finančné výpomoci, spravuje pohľadávky štátu voči zahraničiu a ostatné štátne finančné aktíva. Ministerstvo je zodpovedné za účtovanie a evidenciu transakcií súvisiacich so správou štátneho dlhu na základe informácií od Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity a Štátnej pokladnice, za účtovanie daňových príjmov a poplatkov vybraných finančnou správou a ďalších špecifických operácií štátu.

Finančné riaditeľstvo SR (Finančná správa)

(sídlo: Banská Bystrica, Lazovná 63, štatutárny zástupca: prezidentka finančnej správy, od 1. 10. 2018 do 15. 7. 2020 Ing. Lenka Wittenbergerová, od 16. 7. 2020 do 30. 11. 2020 Ing. Daniela Klučková, prezident finančnej správy od 1. 12. 2020 Ing. Jiří Žežulka)

Predmetom činnosti finančnej správy v roku 2020 bolo vykonávanie úloh ustanovených zákonom č. 333/2011 Z. z., zákonom č. 35/2019 o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, osobitnými predpismi a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná.

Daňový úrad pre vybrané daňové subjekty podľa predpisov účinných do 30.6.2019 je od 1.7.2019 Úradom pre vybrané hospodárske subjekty.

Hlavným poslaním finančnej správy je efektívnym výberom a správou cla a daní naplňovať príjmovú časť štátneho rozpočtu SR a rozpočtu Európskej únie, ochrana ekonomických záujmov štátu a ochrana výdavkovej časti štátneho rozpočtu SR. Zámery finančnej správy vychádzajú zo zámerov vlády SR, z Programového vyhlásenia vlády SR, strategických zámerov Ministerstva financií SR a priorit vedenia finančnej správy.

Finančná správa

- plní úlohy v oblasti zamedzovania porušovania colných a daňových predpisov,
- vykonáva colný dohľad nad tovarom v rámci colného územia EÚ v oblasti správy nepriamych daní, daňového dozoru nad tovarmi podliehajúcimi spotrebným daniam,
- vykonáva dohľad nad dodržiavaním všeobecne záväzných právnych predpisov, predpisov EÚ a medzinárodných zmlúv, ktorými zabezpečuje realizáciu obchodnej politiky, colnej politiky, daňovej politiky a spoločnej poľnohospodárskej politiky pri obehu tovaru v styku s tretími krajinami,
- vykonáva vzájomnú medzinárodnú pomoc a spoluprácu pri správe cla a daní a pri vymáhaní finančných pohľadávok,
- plní úlohy v oblasti colných taríf, colných sadzieb, colnej hodnoty, nomenklatúrneho zatried'ovania tovaru, pôvodu tovaru, štatistiky obchodu s tretími krajinami a obchodu medzi členskými štátmi EÚ,
- plní ďalšie úlohy ustanovené osobitnými predpismi.

Štátna pokladnica

(sídlo: Bratislava, Radlinského 32, štatutárny zástupca: riaditeľ, od 1.1.2003 RNDr. Dušan Jurčák)

Štátna pokladnica predstavuje systém komplexného finančného manažmentu verejných financií a riadenia hotovosti, dlhu a investovania krátkodobých prebytkov likvidity verejného sektora. Zabezpečuje najmä centralizáciu príjmov a realizáciu verejných rozpočtov, správu pohľadávok a záväzkov štátneho rozpočtu a dennú likviditu štátneho rozpočtu. Tieto ciele dosahuje prostredníctvom:

- platobného styku pre klientov,
- finančného plánovania, účtovníctva a zberu výkazníctva,
- riadenia aktív, výdavkov a hotovosti,
- riadenia dlhu.

Klientom Štátnej pokladnice je každá štátna rozpočtová a príspevková organizácia, štátny fond, Sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne, verejná vysoká škola, vyšší územný celok a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a ďalšie subjekty verejnej správy. Dobrovoľným klientom môže byť napríklad obchodná spoločnosť štátu, alebo subjekt verejnej správy na základe písomnej dohody. Štátna pokladnica poskytuje svojim klientom štandardné služby v oblasti vedenia a správy účtov a platobné služby.

Štátna pokladnica v oblasti finančného plánovania naďalej pokračovala v pravidelnej tvorbe a aktualizácii Finančného plánu Štátnej pokladnice, ktorý je denne poskytovaný Agentúre pre riadenie dlhu a likvidity za účelom riadenia likvidity.

V roku 2020 intenzívne pokračovala v rozvoji informačného systému projektom, ktorého cieľom bolo zaviesť pre klientov službu online platieb, t. j. prijímať platby na účty klientov prostredníctvom platobného tlačidla vybraných bánk a akceptovaním platobných kariet prostredníctvom platobnej brány ŠP alebo platobného terminálu. V poslednom štvrťroku 2020 po nasadení tejto služby do produkčného prostredia sprístupnila riešenie vybraným klientom k pilotnému testovaniu.

V oblasti platobných služieb ŠP spracovala takmer 58,1 mil. prevodov smerujúcich do ŠP resp. zo ŠP z/na účty vedené u iných poskytovateľov platobných služieb, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2019 nárast o 2,4 mil. prevodov (+4,3 %).

V roku 2020 Štátna pokladnica dosiahla priemerný podiel 23,9 % z počtu príkazov realizovaných prostredníctvom platobného systému SIPS, t. j. na počte vykonaných platobných operácií k/od iných účastníkov SIPS v mene EURO v rámci Slovenska. Na počte príkazov realizovaných prostredníctvom platobného systému STEP2 poskytovateľmi platobných služieb v SR, t. j. na počte vykonaných platobných operácií k/od iných poskytovateľov platobných služieb v SR v mene EURO mimo Slovenska dosiahla priemerný podiel 3,3 %.

V oblasti správy klientov a účtov pokladnica ku koncu roka poskytovala služby 1996 aktívnym klientom, čo predstavuje medziročný nárast o 2,4 %, ktorý súvisí najmä s organizačnými zmenami klientov. Svojim klientom spravovala 18 467 účtov, ktoré oproti roku 2019 vzrástli o 2,1 % z organizačných zmien klientov. Ku koncu roka evidovala 4 688 aktívnych používateľov (2019: 4 593). K hromadným účtom evidovala 3 086 086 (2019: 2 885 667) podúčtov, čo je v porovnaní s rokom 2019 nárast o 6,95 %. Správa evidencie podúčtov podlieha Finančnej správe SR. V roku 2020 Štátna pokladnica spracovala 58,08 mil. platobných operácií (2019: 55,7 mil.).

Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity

(sídlo: Bratislava, Radlinského 32, štatutárny zástupca: riaditeľ, od 1.2.2003 Ing. Daniel Bytčánek)

Hlavnou úlohou Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity (ďalej aj ako „Agentúra“ alebo „ARDAL“) v rámci systému štátnej pokladnice je zabezpečovanie činností súvisiacich s operatívnym riadením štátneho dlhu, riadením likvidity štátu a celého systému štátnej pokladnice, riadenie finančných rizík a vykonávanie finančných operácií na finančnom trhu. Agentúra vykonáva v mene Ministerstva financií SR nasledujúce činnosti:

- organizuje a realizuje splácanie štátneho dlhu,
- zabezpečuje vydávanie štátnych cenných papierov,
- vykonáva vysporiadavanie obchodov s cennými papiermi,
- vykonáva výplatu menovitých hodnôt a výnosov zo štátnych cenných papierov,
- vykonáva zabezpečovacie prevody cenných papierov,
- vykonáva finančné operácie s investičnými nástrojmi súvisiacimi s riadením štátneho dlhu vrátane operácií s finančnými derivátmi súvisiacimi s riadením rizík štátneho dlhu a likvidity a ďalšie.

Pri plnení uvedených činností spolupracuje Agentúra najmä s Ministerstvom financií SR a Štátnou pokladnicou. Hlavným dokumentom, o ktorý sa opiera výkon činnosti Agentúry je stratégia riadenia štátneho dlhu³, schválená Ministerstvom financií SR na príslušné obdobie. Ide o nosný dokument zachytávajúci súčasný stav ekonomiky SR, vývoj hospodárenia s verejnými financiami, situáciu na medzinárodných finančných trhoch a z toho predikované ciele v oblasti vydávania štátnych cenných papierov a ich splácania.

Úrad vládneho auditu

(sídlo: Zvolen, T. G. Masaryka 10, štatutárny zástupca: riaditeľka JUDr. Oľga Polášková)

Dňom 1. januára 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole, ktorým sa zrušili správy finančnej kontroly a ich pôsobnosť podľa doterajších predpisov prešla na Úrad vládneho auditu (ďalej aj „ÚVA“). ÚVA bol zriadený v zmysle § 4 zákona o finančnej kontrole s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky so sídlom vo Zvolene. ÚVA s účinnosťou od 1. januára 2016 zriadil pracovisko so sídlom v Bratislave a v Košiciach s predchádzajúcim súhlasom MF SR.

V rámci oblasti svojej pôsobnosti ÚVA vykonáva vládny audit, rozhoduje v konaniach o porušení finančnej disciplíny pri nakladaní s finančnými prostriedkami zo zahraničia alebo na základe medzinárodných zmlúv, a s finančnými prostriedkami štátneho rozpočtu, ak ich poskytnutie je podmienkou poskytnutia týchto finančných prostriedkov, v konaniach o porušení finančnej disciplíny pri nakladaní s finančnými prostriedkami poskytnutými ako podiel zaplatenej dane a ukladá a vymáha sankcie za porušenie finančnej disciplíny v uvedených oblastiach. Zároveň poskytuje súčinnosť ministerstvu pri výkone jeho pôsobnosti ako ústredného orgánu štátnej správy pre finančnú kontrolu a audit, hodnotí kvalitu vykonávania finančnej kontroly a vnútorného auditu a iné.

Hlavnou náplňou činnosti ÚVA je:

- výkon vládneho auditu a cenovej kontroly podľa príslušných predpisov,
- výkon auditu nakladania s majetkom štátu, vládneho auditu evidencie, zúčtovania a vrátenia poplatkov,
- rozhodovanie v konaní o porušení finančnej disciplíny pri nakladaní s prostriedkami zo zahraničia, poskytnutými na základe medzinárodných zmlúv, s prostriedkami zo štátneho rozpočtu,
- výkon vládneho auditu správnosti a včasnosti vyberania a vrátenia súdnych poplatkov, správnosti a úplnosti ich evidencie,
- preverovanie skutočností, ktoré zakladajú dôvod pre zavedenie nútej správy v obciach podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov,
- ukladanie a vymáhanie sankcií za porušenie finančnej disciplíny a ďalšie úlohy podľa platnej legislatívy.

³ <https://www.ardal.sk/sk/o-nas/strategia-riadenia-dlhu>

DataCentrum

(sídlo: Bratislava, Cintorínska 5, štatutárny zástupca: riaditeľ od 1. 9. 2012 do 30. 9. 2020 Ing. Mojmír Kollár, od 1. 10. 2020 Ing. Ľuboš Krpelan)

DataCentrum plní funkciu centra informačných systémov pre rezort Ministerstva financií SR ako aj pre iné rezorty. Koordinuje, gestoruje a metodicky usmerňuje tvorbu koncepcie rozvoja informačného systému rezortu MF SR a jeho častí v procese jeho tvorby, aktualizácie a realizácie. Formuluje štandardy, metodické, organizačné a legislatívne podmienky pre integráciu, vzájomnú prepojitelnosť častí informačného systému rezortu MF SR a pre bezpečnosť informačného systému rezortu MF SR.

DataCentrum prostredníctvom špecializovaného organizačného útvaru CSIRT.SK (Computer Security and Incident Response Team) plní funkcie súvisiace s postavením národného CSIRT.SK, t. j. kooperuje so zahraničnými sesterskými organizáciami a reprezentuje Slovenskú republiku v oblasti informačnej bezpečnosti na medzinárodnej úrovni a poskytuje kontaktné miesto pre zahraničných partnerov upozorňujúcich na informačno-bezpečnostné incidenty zasahujúce národnú informačnú komunikačnú infraštruktúru Slovenskej republiky (NIKI). Súčasne poskytuje služby štátnej správe v oblasti informačnej bezpečnosti a efektívne spolupracuje s orgánmi štátnej správy, orgánmi činnými v trestnom konaní a právnickými a fyzickými osobami a buduje a rozširuje znalosti verejnosti vo vybraných oblastiach informačnej bezpečnosti.

DataCentrum je prevádzkovateľom viacerých informačných systémov slúžiacich pre riadenie verejných financií ako napríklad Informačný systém Štátnej pokladnice, Rozpočtový informačný systém, Informačný systém účtovníctva fondov, Centrálny konsolidačný systém, Register účtovných závierok, Rozpočtový informačný systém pre územnú samosprávu a ďalšie. V súvislosti s tým sa stará o všetky súvisiace technické a softvérové prostriedky inštalované v DataCentre. Ďalej zabezpečuje spracúvanie a poskytovanie informácií z oblasti štátneho rozpočtu, štátnej pokladnice, daňovej, colnej, finančnej, majetkovej a z ďalších rezortných a mimorezortných oblastí za účelom podpory analytických, riadiacich a legislatívnych činností rezortu, vrátane technickej, programovej a komunikačnej podpory, bezpečnosti a ochrany rezortného informačného systému.

Pre zabezpečenie služieb klientom používajúcim dané informačné systémy prevádzkuje Centrum podpory užívateľov (CPU), ktoré poskytuje klientom odborné rady pri práci s informačnými systémami a rieši technické problémy s prístupmi a funkcionalitami týchto systémov.

Vzdelávacie a doškoľovacie zariadenie VS Financie – Tatranská Lomnica

(sídlo: Vysoké Tatry, Tatranská Lomnica 128, štatutárny zástupca: riaditeľka Ing. Dagmar Tešliarová)

Vzdelávacie a doškoľovacie zariadenie VS Financie – Tatranská Lomnica (ďalej aj ako „VDZ VS Financie Tatranská Lomnica“) plní nasledovné úlohy:

- zabezpečuje materiálno-technické zázemie vzdelávania, odbornej prípravy a jazykovej prípravy zamestnancov rezortu Ministerstva financií SR,
- zabezpečuje materiálno-technické zázemie odbornej prípravy a pracovných aktivít, organizovaných Ministerstvom financií SR pre zamestnancov štátnej správy,
- zabezpečuje rekreačné pobyty zamestnancov rezortu Ministerstva financií SR.

Organizácia zabezpečuje uvedené úlohy celoročne tak, aby boli školiace a ubytovacie kapacity využité v maximálnej miere. Služby VDZ VS Financie Tatranská Lomnica využívajú aj ostatné rozpočtové organizácie rezortu Ministerstva financií SR.

Úrad na ochranu osobných údajov SR

(sídlo: Bratislava, Hraničná 12, štatutárny zástupca: predsedníčka do 29. 4. 2020 Mgr. Soňa Pótheová, podpredsedníčka od 30. 4. 2020 JUDr. Vitteková)

Úrad na ochranu osobných údajov SR je orgánom štátnej správy s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorý vykonáva dozor nad ochranou osobných údajov a podieľa sa na ochrane základných práv a slobôd fyzických osôb pri spracúvaní ich osobných údajov. Úrad je vecne príslušný na výkon dozoru nad spracúvaním osobných údajov, ak:

- ide o osobné údaje fyzickej osoby (nie právnickej osoby) a
- osobné údaje sú systematicky spracúvané úplne alebo čiastočne automatizovanými prostriedkami spracúvania alebo inými prostriedkami spracúvania, ktoré sú súčasťou systému alebo sú určené na spracúvanie v informačnom systéme.

Všeobecne úrad v zmysle príslušnej legislatívy o ochrane osobných údajov vykonáva nasledovné úlohy:

- vedie register zodpovedných osôb (oprávnená osoba s právom prístupu do informačných systémov),
- sleduje stav ochrany osobných údajov, plnenie oznamovacej povinnosti, osobitnú registráciu informačných systémov a vedenie evidencie o informačných systémoch,
- poskytuje konzultácie v oblasti ochrany osobných údajov,
- vykonáva kontrolu spracúvania osobných údajov v informačných systémoch,
- vykonáva skúšky zodpovedných osôb a vydáva potvrdenia o ich absolvovaní a ďalšie.

Kancelária verejného ochrancu práv

(sídlo: Bratislava, Grösslingová 35, štatutárny zástupca: verejná ochrankyňa práv, od 29.3.2017 Prof. JUDr. Mária Patakyová, PhD.)

Podľa zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv je jeho úlohou ochrana základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb pri konaní, rozhodovaní alebo nečinnosti orgánov verejnej správy, ak je toto ich konanie, rozhodovanie alebo nečinnosť v rozpore s právnym poriadkom alebo princípmi demokratického a právneho štátu. Pôsobnosť verejného ochrancu práv sa vzťahuje na:

- orgány štátnej správy,
- orgány územnej samosprávy,
- na právnické osoby a fyzické osoby,

ktoré podľa osobitného zákona rozhodujú o právach a povinnostiach fyzických osôb, právnických osôb v oblasti verejnej správy, alebo do práv a povinností fyzických osôb, právnických osôb v oblasti verejnej správy inak zasahujú.

Slovenská konsolidačná, a. s.

(sídlo: Bratislava, Cintorínska 21, štatutárny zástupca: predseda predstavenstva a gen. riaditeľ Ing. Brian Lipták)

Slovenská konsolidačná, a. s. vznikla uznesením vlády SR č. 908/1999 k návrhu prvej etapy pred privatizačnej reštrukturalizácie vybraných bánk. Hlavným cieľom po jej vzniku bolo vysporiadanie klasifikovaných pohľadávok postúpených do jej portfólia z reštrukturalizovaných bánk. Od roku 2002 začala spoločnosť realizovať proces budovania vlastnej správy pohľadávok. Vláda SR v roku 2005 rozhodla, že formou postúpenia pohľadávok do spoločnosti budú riešené pohľadávky daňových a colných úradov, pohľadávky Sociálnej poisťovne a spoločnosti Veriteľ, a. s., ktoré prevzala zo zdravotných poisťovní a nevyrovnaných pohľadávok likvidovanej Slovenskej inkasnej, s. r. o., ako aj zostávajúce pohľadávky Fondu národného majetku SR.

Dňa 1. 1. 2015 nadobudol účinnosť zákon č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Predmetom úpravy tohto zákona sú dve oblasti, a to správa pohľadávok štátu, ktorú doteraz vykonávali správcovia pohľadávok štátu podľa zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu a konsolidácia pohľadávok štátu.

Zákon predpokladá efektívnejšie vymáhanie pohľadávok štátu jednotným a koordinovaným postupom a upravuje nakladanie s pohľadávkami štátu jednak správcami majetku štátu, ako aj konsolidáciu pohľadávok štátu, ktorú bude vykonávať právnická osoba so 100 % majetkovou účasťou štátu. V zmysle zákona sa Slovenská konsolidačná, a. s. stala dňom 14. 2. 2015 poverenou osobou pre konsolidáciu pohľadávok verejného sektora. Jediným predmetom podnikania Slovenskej konsolidačnej, a. s. je konsolidácia pohľadávok verejného sektora podľa zákona o pohľadávkach štátu.

K 31. 12. 2020 Slovenská konsolidačná, a. s. spravovala vo svojom portfóliu 581 952 pohľadávok (2019: 736 652 pohľadávok) voči 222 208 dlžníkom (2019: 255 882 dlžníkov) v nominálnej hodnote 3 695 640 525 eur (2019: 3 745 673 293 eur).

Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s.

(sídlo: Bratislava, Štefánikova 27, štatutárny zástupca: predseda predstavenstva a generálny riaditeľ, od 1. 2. 2019 do 5. 3. 2021 Ing. Peter Ševčovič, od 6. 3. 2021 Ing. Peter Dávid)

Činnosť Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a. s. (ďalej aj ako „SZRB, a. s.“) sa zameriava na podporu malého a stredného podnikania, poľnohospodárskych subjektov, ale aj na financovanie projektov miest a obcí a obnovu bytových domov. Podporu realizuje prostredníctvom úverových produktov (napr. priame úvery, úvery pre

poľnohospodárov, mikroúvery, obnova bytového fondu), záručných programov (napr. bankové záruky, záruky na finančné úvery a podobne) a vkladových produktov (bežné účty, termínované účty, účty s povoleným prečerpaním). Národná banka Slovenska udelila SZRB, a. s. súhlas aj s vykonávaním činností ako je napr. spravovanie a využívanie finančných prostriedkov vrátane prostriedkov Európskej únie, určených na podporu podnikateľských subjektov, podporu podnikateľskej činnosti na základe programov podpory vyhlásených bankou a vládou SR a poskytovanie finančných prostriedkov určených na tento účel.

Za rok 2020 banka dosiahla zisk pred zdanením vo výške 1,34 mil. eur, čo je výrazný pokles oproti predchádzajúcemu obdobiu. Banka schválila 1 013 priamych úverov v celkovom objeme 155,07 mil. eur, pričom priemerná výška úveru bola 153,08 tis. eur. Stav portfólia priamych úverov s vplyvom amortizácie bol ku koncu roka vo výške 414,31 mil. eur. Z hľadiska odvetvovej štruktúry mal najväčšie zastúpenie sektor poľnohospodárstva a stavebníctva s podielom viac ako 25 %. V roku 2020 banka schválila 112 záruk v celkovom objeme 12,5 mil. eur, z čoho takmer 71 % tvorili rýchle záruky za úvery komerčných bánk.

Prioritou spoločnosti je naďalej podporovať projekty, ktoré rozvíjajú najmä segment malého a stredného podnikania a taktiež aj menej exponované odvetvia, ktoré majú problém pri získavaní úverových zdrojov od komerčných bánk. Zároveň SZRB, a. s. hľadá možnosti, ako poskytnúť pomoc začínajúcim podnikateľom a firmám, ktoré nemajú dostatočnú históriu na trhu či finančné prostriedky, prípadne rozbiehajú úplne nové podnikateľské aktivity.

V roku 2020 rozšírila portfólio úverových programov o prevádzkový úver Podnikateľ 2020, ktorý slúži na podporu udržania prevádzky malých alebo stredných podnikov, s možnosťou získania finančnej pomoci MF SR v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej choroby COVID-19, a to vo forme záruky za úver a úhrady úroku z úveru.

Spoločnosť pokračovala aj v internom zvyšovaní informatizácie a elektronizácie procesov s cieľom najmä urýchliť spracovávanie jednotlivých úverových a záručných programov, ako aj sprísniť zavádzanie nových produktov pre klientov. Okrem profesionálneho servisu prináša aj moderné a inovatívne bankové produkty. Ako jediná banka na Slovensku poskytuje malým a stredným podnikom úverový produkt EÚver – ROZVOJ. Financovanie poskytnuté na tento projekt bolo podporené z operačného programu Výskum a inovácie, ktorý je spolufinancovaný z Európskych štrukturálnych a investičných fondov. Úver je určený tak pre začínajúce podnikateľské subjekty ako aj pre firmy, ktorým chýbajú zdroje na ďalší rozvoj.

Banka v roku 2020 rozšírila portfólio úverových programov o prevádzkový úver Podnikateľ 2020, ktorý slúži na podporu udržania prevádzky malých alebo stredných podnikov, s možnosťou získania finančnej pomoci MF SR v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej choroby COVID-19, a to vo forme záruky za úver a úhrady úroku z úveru.

Spoločnosť naďalej úspešne spolupracuje s dcérskou spoločnosťou Slovak Investment Holding, a. s., ktorej hlavným poslaním je poskytovanie návratného financovania pre investičné projekty na Slovensku. Taktiež spoločnosť neustále pracuje na zlepšení a zjednodušení poskytovania ponuky platobných a neplatobných bankových záruk.

TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s.

(sídlo: Bratislava, Brečtanová 1, štatutárny zástupca: predseda predstavenstva a generálny riaditeľ, od 18.1.2017 do 29.11.2019 Ing. Ján Barczy, od 23.4.2020 Ing. Marek Kaňka)

TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s. (ďalej aj ako „TIPOS, a. s.“) prevádzkuje štátnu lotériu, okamžité lotérie a ďalšie lotérie a stávkové hry na základe individuálnych licencií udelených Ministerstvom financií SR, podľa zákona č. 171/2005 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Individuálne licencie udelené Úradom pre hazardné hry, na základe ktorých prevádzkuje hazardné hry, boli vydané v súlade so zákonom č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý je účinný od 1. 3. 2019

Celkové výnosy spoločnosti dosiahli v roku 2020 výšku 683 mil. eur, čo predstavuje nárast o 143 mil. eur v porovnaní s rokom 2019. Výsledok hospodárenia pred zdanením predstavuje zisk takmer 12,3 mil. eur. Spoločnosť odviedla za rok 2020 do štátneho rozpočtu prostredníctvom odvodu z prevádzkovania hazardných hier, a to takmer 47 mil. eur. V priebehu roka uviedla na trh v rámci okamžitých lotérií dva nové žreby, Vysoká hra a prémiový žreb TIPOS Kasíno.

V roku 2020 sa zliberalizoval trh s hazardnými hrami prevádzkovanými cez internet. Pretrvávajúca pandémia výrazne ovplyvnila aj toto tržové prostredie, čoho dôsledkom boli zmeny v správaní sa zákazníkov.

Trh sa výrazným spôsobom presunul do online priestoru. Spoločnosť pripravila novú pro-rastovú stratégiu na podporu udržateľnosti výnosov a zvýšenie trhového podielu v online prostredí. Spoločnosť rozšírila ponuku a zároveň posilnila oddelenie podpory zákazníkov pre zabezpečenie podpory pri nových registráciách.

Spoločnosť prostredníctvom svojho internetového herného portálu ponúka desiatky kasínových hier a stále tak patrí k lídrom na slovenskom trhu aj v tejto oblasti.

Kľúčovým projektom bol aj podpis zmluvy o generálnom partnerstve s Asociáciou profesionálnych hokejových klubov (TIPOS EXTRALIGA). Spoločnosť podporuje rôzne športové projekty, relácie a spolupracuje so športovými zväzmi.

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.

(sídlo: Bratislava, Mlynské Nivy 59/A, štatutárny zástupca: riaditeľ od 1. 1. 2017 do 20. 4. 2020 Ing. Miroslav Obert, od 21. 4. 2020 Ing. Jaroslav Vach, MBA)

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. (ďalej aj ako „SEPS, a. s.“) pôsobí ako prevádzkovateľ prenosovej sústavy v Slovenskej republike. Spoločnosť je členom medzinárodnej skupiny Európskej siete prevádzkovateľov prenosových sústav ENTSO-E, aktívne podporuje integráciu trhov a cezhraničnú kooperáciu s okolitými prenosovými sústavami. Garantuje bezpečnú a spoľahlivú prevádzku, vyrovnanú elektricko-energetickú bilanciu, zabezpečuje tranzit, export a import elektriny.

Od roku 2011 prostredníctvom 100 % dcérskej spoločnosti OKTE, a. s. vykonáva funkciu organizátora krátkodobého trhu s elektrinou a zúčtovateľa odchýlky. Dňa 30. 11. 2015 bola spoločnosť OKTE, a. s., určená Úradom pre reguláciu sieťových odvetví za nominovaného organizátora trhu s elektrinou na vykonávanie činnosti jednotného prepojenia denných a vnútrodenných trhov s elektrinou. OKTE, a. s., sa vo funkcii nominovaného organizátora trhu s elektrinou aktívne podieľa a spolupracuje na činnostiach spojených s vývojom, implementáciou a prevádzkou jednotného prepojenia denných a vnútrodenných trhov s elektrinou v rámci Európskej únie podľa nariadenia Komisie (EÚ) 2015/1222 z 24. júla 2015, ktorým sa stanovuje usmernenie pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia (nariadenie CACM). V súlade s požiadavkami nariadenia Európskej komisie 2015/1222, ktorým sa stanovuje usmernenie pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia, OKTE, a. s., od 1. apríla 2016 implementovala riešenie priebežného vnútrodenného obchodovania pre účastníkov trhu s elektrinou v slovenskej obchodnej oblasti, ktoré im prináša nové obchodné príležitosti. Zároveň od apríla 2016 OKTE, a. s. poskytuje sprostredkovanie oznamovania údajov o veľkoobchodných kontraktach za prevádzkovateľa prenosovej sústavy a účastníkov trhu s elektrinou a plynom, ktorí spadajú pod režim oznamovania.

V roku 2020 pokračoval trend rastu výroby elektriny miernejšie ako v roku 2019. Množstvo vyrobenej elektriny zo zdrojov na území Slovenska bol v roku 2020 v objeme 29 010 GWh, čo je oproti roku 2019 nárast o 401 GWh (medziročný index 101,1 %). V roku 2020, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch bol vysoký podiel vyrobenej elektriny z jadrového paliva (53,2 %). Druhý najväčší podiel na vyrobenej elektrine tvorili naďalej fosílna palivá (21,5 %).

Celkový objem vynaložených nákladov na investičnú činnosť v roku 2020 predstavoval 95,42 mil. eur. Najvýznamnejšími a objemovo najväčšími investičnými akciami v roku 2020 bola výstavba slovensko-maďarských cezhraničných prepojení 400 kV, realizácia súboru stavieb Transformácia 400/100kV Bystričany a prechod rozvodne 400 kV Podunajské Biskupice na rozvodňu nového typu.

Smerovanie dcérskej spoločnosti, OKTE, a. s. v roku 2020 bolo zamerané na úspešný nábeh nových vykonávaných činností a rozvoj už etablovaných aktivít v spoločnosti. Významným míľnikom pre spoločnosť bola úspešná implementácia informačného systému pre zúčtovanie podpory výroby elektriny z OZE a VÚKV od začiatku roka 2020. V oblasti denného trhu s elektrinou OKTE, a. s., aktívne pracovala na postupnom rozširovaní produktového portfólia a na medzinárodných projektoch smerujúcich k vytvoreniu jednotného európskeho trhu. V rámci vnútrodenného trhu s elektrinou OKTE, a. s., spoločne so SEPS, a. s., pristúpila k 1. 1. 2020 k zmluvnému rámcu pre jednotné prepojenie vnútrodenných trhov v rámci EÚ a začala práce v rámci lokálneho implementačného projektu.

Slovenská reštrukturalizačná, s. r. o.

(sídlo: Bratislava, Cintorínska 21, štatutárny zástupca: konateľ, JUDr. Peter Miššík)

Spoločnosť bola založená Slovenskou republikou zastúpenou Ministerstvom financií SR dňa 20. 7. 2015 na základe nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 165/2015 Z. z. zo dňa 8. 7. 2015 na vykonanie § 4 ods. 5 zákona č. 384/2011 Z. z. o osobitnom odvode vybraných finančných inštitúcií a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 87/2015 Z. z. Spoločnosť vznikla zápisom do obchodného registra dňa 29. 7. 2015. Vznik spoločnosti je výsledkom prijatých opatrení, ktoré systémovo riešia nároky neuspokojených nezabezpečených veriteľov z reštrukturalizácie.

Spoločnosť odkupuje nezabezpečené pohľadávky voči dlžníkovi v reštrukturalizácii za odplatu, a to vo výške, ktorá neprevyšuje 50 % celkovej sumy zistených nezabezpečených pohľadávok, najviac však za odplatu vo výške 200 000 eur za všetky nezabezpečené pohľadávky jedného pôvodného nezabezpečeného veriteľa. Odkupovanie pohľadávok sa uskutočňuje na základe verejných výziev zverejnených v dennej tlači a na webovom sídle spoločnosti, kde sú určené reštrukturalizačné konania, ktorých sa príslušná výzva týka, ako aj podmienky odkupovania pohľadávok.

Exportno-importná banka Slovenskej republiky

(sídlo: Bratislava, Grösslingová 1, štatutárny zástupca: generálna riaditeľka a predsedníčka rady banky, Ing. Monika Kohútová, MBA)

Exportno-importná banka Slovenskej republiky (ďalej aj ako „EXIMBANKA“) bola zriadená zákonom č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Hlavnou úlohou EXIMBANKY je podpora zahraničnoobchodných operácií vývozcov a dovozcov so zámerom zvýšiť konkurencieschopnosť tuzemských tovarov a služieb a podporiť vzájomnú hospodársku výmenu Slovenskej republiky so zahraničím, a to v súlade s požiadavkami štátnej zahraničnej, zahraničnoobchodnej, finančnej, hospodárskej a menovej politiky. Hlavné aktivity EXIMBANKY sú najmä financovanie vývozných a dovozných úverov, poisťovanie a zaistovanie vývozných úverov a poskytovanie záruk.

EXIMBANKA nie je bankou podľa zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ani poisťovňou alebo zaistovňou podľa zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nepodlieha dohľadu Národnej banky Slovenska. Štát ručí za záväzky EXIMBANKY vzniknuté podľa zákona bezpodmienečne a neodvolateľne. EXIMBANKA je exportno-úverová inštitúcia a jediný priamy nástroj štátu využívaný pri podpore exportu. Umožňuje vstup slovenským exportérom do obchodných a investičných vzťahov, kde komerčný finančný sektor prejavuje menší záujem prevziať na seba riziko. Účelom je štátna podpora, ktorá nenaruša trhové podmienky, nedeformuje trh a neumožňuje zvýhodňovanie výrobcov z jednej krajiny na úkor ostatných. Ponúka širokú škálu finančných produktov spojených s vývozom, predovšetkým úverové poistenie, financovanie a záruky. Ponúka investičné úvery na nákup technológií, ktoré v konečnom dôsledku umožnia vývoz kvalitnejšej produkcie s vysokou mierou pridanej hodnoty.

Produkty EXIMBANKY sú určené malým, stredným aj veľkým slovenským podnikateľským subjektom, resp. výrobcem tovarov a poskytovateľom služieb určených na vývoz. Aby nenarušovala voľnú hospodársku súťaž, jedným z jej základných princípov je nekonkurovanie komerčnému sektoru. Umožňuje realizovať vývozy do teritórií s vyššou mierou rizika krajiny, a to aj pri veľkých projektoch s dlhým odkladom splatnosti.

V roku 2020 sa EXIMBANKA zapojila do viacerých úverových a záručných schém prijatých vládou na podporu podnikateľov v čase pandémie. Išlo najmä o schému štátnej pomoci podľa pravidiel EU DE MINIMIS na podporu a udržanie prevádzky a zamestnanosti malých a stredných podnikov formou poskytovania tzv. COVID úveru a schému veľkej pomoci, v rámci ktorej sa poskytovali Antikورونا záruky za úvery komerčných bánk od 2 do 20 mil. eur. V prípade prvej schémy sa vyčerpal celkový limit 30 mil. eur a v prípade druhej schémy bolo k 31.12.2020 poskytnutých záruk v hodnote 37,6 mil. eur.

Mincovňa Kremnica, š. p.

(sídlo: Kremnica, Štefánikovo námestie 25/24, štatutárny zástupca: riaditeľ, Ing. Vlastimil Kalinec)

Mincovňa Kremnica, š. p. bola zriadená zakladacou listinou Federálneho ministerstva hutníctva, strojárstva a elektrotechniky č. 22/1998. Dohodou medzi Ministerstvom hospodárstva SR a Ministerstvom financií SR podľa § 3 zákona SNR č. 453/1992 Zb., v súlade s ustanovením § 4 zákona č. 111/1990 Zb. bola k 31. 12. 1996 uskutočnená zmena v osobe zakladateľa podniku. Ministerstvo financií SR spravuje v mene Slovenskej republiky 100 % majetkový podiel štátneho podniku.

Výroba obehových mincí je dominantnou časťou produkcie mincovne, ktorá okrem slovenskej meny vyrába a dodáva mince (ako platidlo) do viacerých krajín sveta. Okrem obehových mincí sa pre Národnú banku Slovenska razia aj pamätné mince a zberateľské mince zo zlata a striebra v rôznych nominálnych hodnotách. Produkcia mincovne je okrem výroby mincí a medailí zameraná aj na výrobu produktov ako plakety, žetóny, odznaky, vyznamenania, primátorské reťaze, rády a mnoho ďalších výrobkov. Venuje sa aj zákazkovej výrobe a tiež povrchovým úpravám kovov. V roku 2014 sa Mincovňa Kremnica, š. p. stala aj štátnou tlačiarňou kontrolných známok na alkohol a tabak s cieľom zúžiť okruh osôb, ktoré budú mať vedomosť o ochranných prvkoch na kontrolných známkach, zjednodušiť kontrolu pravosti kontrolných známok, eliminovať možnosti falšovania kontrolných známok a v neposlednom rade eliminovať nelegálne vyrobený alkoholický nápoj, ktorým je lieh a tabakové výrobky, za účelom podporiť ochranu zdravia obyvateľov Slovenskej republiky.

V roku 2020 uplynulo 692 rokov nepretržitého fungovania Mincovne v Kremnici. Hoci na prvý pohľad sa výrobný program od stredoveku po súčasnosť výrazne zmenil – od dukátov a toliarov k obehovým euro minciam, podstata výroby ostáva zachovaná: razba zákonného platidla. V auguste 2019 bola otvorená nová podniková predajňa v Banskej Štiavnici.

V roku 2020 dodala Mincovňa Kremnica, š. p. svojim zákazníkom 372 miliónov kusov obehových, zberateľských a pamätných mincí. Podiel tržieb za mince pre Národnú banku Slovenska bol v roku 2020 29 %, pre zahraničných zákazníkov bol 27%.

Najdôležitejším segmentom výroby bola aj v roku 2020 razba obehových mincí pre zahraničných odberateľov. Takmer 70 % mincií bolo určených pre zahraničných zákazníkov. Pre NBS dodala Mincovňa 115 miliónov kusov obehových mincí a mince do súborov mincií s ročníkom razby 2020 vydávaných pri významných výročiach a udalostiach. Pri príležitosti 20. výročia vstupu Slovenskej republiky od OECD bolo vyrazených až 1 000 000 ks mincií s nominálnou hodnotou 2 Eurá.

Za kladnými hospodárskymi výsledkami Mincovne Kremnica, š. p. stoja najmä úspešne vysúťažené tendre na obehové mince v zahraničí, tržby z podnikovej predajne a e-shopu, polygrafická výroba a v neposlednom rade medailérska výroba.

Úrad pre reguláciu hazardných hier

(sídlo: Bratislava, Križkova 949/9, štatutárny zástupca: generálny riaditeľ od 1. 1. 2020 do 03. 11. 2020 Ing. Radko Kuruc, PhD., od 4. 11. 2020 Ing. Peter Andrišin)

Úrad pre reguláciu hazardných hier vznikol 1. marca 2019 na základe zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Hlavným poslaním úradu je vytvoriť podmienky na ochranu verejného poriadku pri prevádzkovaní hazardných hier a zabezpečiť spoločenskú kompenzáciu rizík vyplývajúcich z prevádzkovania hazardných hier a účasti na nich. Za účelom vykonávania dozoru zriadil úrad 6 pracovísk, ktoré majú postavenie oddelení v rámci odboru dozoru a kontroly.

Prijatím novej legislatívy prešla právomoc udeľovať licencie na hazardné hry z daňových úradov (v rámci legislatívy platnej pre Finančnú správu SR) na novozriadený Úrad pre reguláciu hazardných hier.

Ďalšou zásadnou zmenou prijatím nového zákona o hazardných hrách bolo uvoľnenie prístupu na trh internetových hier. Príslušná licencia na tieto hry, po splnení zákonom ustanovených podmienok, môže byť udelená aj spoločnostiam so sídlom v krajinách Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru, pričom licenciu je možné získať aj na prevádzkovanie internetových hier vo virtuálnom priestore internetovej herne a internetového kasína. Z dôvodu týchto nových podmienok spoločnosť Tipos - národná lotériová spoločnosť stratila monopol na prevádzkovanie hazardných hier na internete.

Presnú pôsobnosť úradu definuje § 77 zákona o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého úrad najmä vydáva všeobecné licencie a rozhoduje o udelení, odňatí individuálnych licencií, rozhoduje o vydaní povolení na odborné posudzovanie a výkon dozoru pre zamestnancov poverenej skúšobne, vykonáva činnosť prevádzkovateľa informačného systému v oblasti prevádzkovania hazardných hier, vedie centrálny register prevádzkovateľov hazardných hier a centrálny register umiestnenia herní, je správcom registra vylúčených osôb, vykonáva dozor nad poskytovaním zakázaných ponúk, vydáva metodické usmernenia pre dozorované subjekty a pod.

1.3 NAJVÝZNAMNEJŠIE UDALOSTI V ROKU 2020

Rok 2020 bol z pohľadu nie len ekonomického, ale aj sociálneho, politického a spoločenského mimoriadne ovplyvnený šírením koronavírusu SARS-CoV-2 spôsobujúceho ochorenie COVID-19. Prvé prípady tohto ochorenia boli zaznamenané v decembri 2019 v čínskom meste Wu-čan. Začiatkom roka 2020 prepuklo šírenie vírusu do epidémie a od marca 2020 sa ohniskom nákazy stali najmä štáty západnej Európy a Ruska, nasledovne štáty amerického kontinentu. Na Slovensku bol prvý prípad COVID-19 potvrdený 6. marca 2020.

Slovenská republika, obdobne ako iné krajiny, nebola dostatočne pripravená na takýto rozsah a rýchlosť šírenia epidémie. Nová vláda, ktorá vzišla z februárových parlamentných volieb musela okamžite začať prijímať rozsiahle preventívne opatrenia v snahe zabrániť šíreniu nákazy. V kontexte týchto bezprecedentných vplyvov na verejné financie, bolo nutné pripraviť novelu zákona o štátnom rozpočte na rok 2020, ktorý by čo najrealistickejšie reagoval na potrebu dodatočných výdavkov v oblasti zdravotníctva, bezpečnosti, sociálnej oblasti, podpory zamestnanosti a zároveň zohľadnil očakávajúcí negatívny trend vo vývoji národného hospodárstva a jeho makroekonomických veličín.

Rozpočet na rok 2020 schválený v decembri 2019 predpokladal schodok verejnej správy na úrovni 0,49 % HDP a rast HDP na úrovni 2,3 %. Hotovostný schodok štátneho rozpočtu bol schválený vo výške 2,77 mld. eur. Novela zákona o štátnom rozpočte účinná od 5. augusta 2020 zvýšila hotovostný schodok štátneho rozpočtu o 9,18 mld. eur na úroveň 11,95 mld. eur. Pri očakávanom prepade ekonomiky o 9,8 % bol predpokladaný schodok verejnej správy až na úrovni 11,58 % HDP.

Novelou zákona sa mal zohľadniť očakávaný hotovostný výpadok daňových ako aj nedaňových príjmov štátneho rozpočtu v celkovej sume 1,4 mld. eur a celkové výdavky sa zvýšili o takmer 7,8 mld. eur, pričom dôvody zvýšenia je možné rozdeliť do dvoch okruhov:

- výdavky priamo súvisiace s pandémiou COVID-19 v sume 4,9 mld. eur,
- výdavky na zabezpečenie v rozpočte nekrytých titulov v sume 2,9 mld. eur.

Vyčíslený celkový objem opatrení na spomalenie šírenia pandémie resp. na schémy podpory ekonomiky a zamestnanosti pri uplatnení metodiky ESA 2010 predstavoval približne 1,7 mld. eur. Z toho najviac na podporu zamestnanosti a hodnotenie jednotlivých opatrení. Po zohľadnení použitia prostriedkov zo štrukturálnych fondov, ktoré boli počas roka 2020 realokované v niektorých operačných programoch na boj proti pandémie, sú odhadované výdavky súvisiace s pandémiou na úrovni 1,4 mld. eur.

Vláda SR už od marca 2020 prijímala viaceré konkrétne opatrenia proti pandémie, legislatívneho aj nelegislatívneho charakteru. Postupne boli prijímané zákony resp. úpravy existujúcich zákonov z dielne viacerých rezortov. V sociálnej oblasti išlo najmä o zavedenie pandemického ošetrovného, dočasné predĺženie podpornej doby poberania dávky v nezamestnanosti, odklad platenia poistných odvodov, finančná podpora pre zamestnávateľov a SZČO za účelom udržania zamestnanosti (kompenzácia na úhradu mzdových nákladov a úhradu odvodov), zvýšenie finančného príspevku na poskytovanie sociálnych služieb a ďalšie.

Podpora podnikateľov sa riešila aj schémou poskytovania dotácií na nájomné, odkladom úhrady preddavkov na daň z príjmov, finančnou pomocou na zabezpečenie likvidity malých, stredných a veľkých podnikov prostredníctvom úverov alebo poskytovaním záruk za tieto úvery.

Mestám, obciam a VÚC boli poskytnuté návratné finančné výpomoci s odkladom splátok za účelom zmiernenia výpadku daňových príjmov. Išlo približne o 152 mil. eur, z toho 100 mil. eur obciam a 52 mil. eur VÚC. Možnosť požiadať o návratnú finančnú výpomoc využilo všetkých 8 VÚC a 1 719 samospráv. Viacerým subjektom boli poskytnuté vyššie transfery a dotácie (napr. NDS, ŽSR, ZSSK).

V oblasti zdravotníctva išlo najmä o úhradu zvýšených výkonov zdravotníckych zariadení, mzdové výdavky na pracovníkov v prvej línii, úhradu mobilných odberových miest ako nových poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a ďalšie. Ďalej boli financované nákupy pohotovostných rezerv, ochranných pomôcok, dezinfekcie, testov, pľúcnych ventilátorov, masiek a respirátorov, výdavky na štátne karanténne zariadenia a podobne.

Opatrenia, ktoré nemali v roku 2020 vplyv na saldo verejnej správy v metodike ESA boli realizované s cieľom zabezpečiť likviditu podnikateľského sektora. Išlo napríklad o poskytovanie úverov štátnymi finančnými inštitúciami ako je Slovenská záručná a rozvojová banka a Eximbanka SR, poskytovanie záruk za úvery čerpané komerčnými bankami, odklad daňového priznania a platenia preddavkov na daň z príjmov právnických osôb a fyzických osôb podnikateľov a ďalšie nástroje. Celkovo tieto opatrenia predstavovali ďalších 1,5 mld. eur.

Prehľad výdavkov súvisiacich s COVID-om bol súčasťou Štátneho záverečného účtu SR za rok 2020, ktorý je zverejnený na webovom sídle Ministerstva financií SR.

Výsledky hospodárenia verejných financií SR

Schodok verejnej správy za rok 2020 v metodike ESA2010 dosiahol podľa výsledkov jesennej notifikácie z októbra 2020 hodnotu 5 061,8 mil. eur a v pomere k HDP je na úrovni 5,5 %.

Plnenie rozpočtu verejnej správy v roku 2020 v porovnaní s plánovaným hospodárením celej verejnej správy bolo ovplyvnené najmä priebehom pandémie a s tým súvisiacich rastúcich výdavkov a poklesom ekonomiky. Spomalenie rastu slovenskej ekonomiky sa dostalo až do recesie, pričom za rok 2020 došlo k poklesu ekonomiky o 4,4 %. Schválený rozpočet nakoniec nedosiahol svoje kontúry podľa novelizovaného rozpočtu na rok 2020 a bol nižší o 6 % HDP. Naopak, pri medziročnom porovnaní ide o zhoršenie schodku o 4,17 p. b., čo predstavuje nárast schodku o 3 809,4 mil. eur.

Úroveň hrubého dlhu verejnej správy k 31. 12. 2020 v metodike ESA2010 dosiahol výšku 55 009,7 mil. eur (59,7 % HDP) a v pomere k HDP sa oproti predchádzajúcemu roku 2019 zvýšil o 11,6 p. b. Na náraste nominálneho dlhu v roku 2020 sa v najvyššej miere podieľal hotovostný schodok štátneho rozpočtu vo výške 7 758,4 mil. eur. Za rok 2020 bol priemerný schodok EÚ 27 vo výške 6,9 % HDP a priemerný dlh verejnej správy EÚ 27 dosiahol 90,1 % HDP.

Programové vyhlásenie vlády

V marci 2020 sa uskutočnili parlamentné voľby, ktoré priniesli zmenu vo vláde a bola zostavená nová vládna koalícia. Nová vláda si v oblasti verejných financií dala viacero ambiciózných cieľov, ktoré sa postupne snažila naplňať. Napríklad išlo o zvýšenie transparentnosti rozpočtového procesu, teda zostavovania rozpočtu ako takého, zvýšiť kvalitu rozpočtovania prostredníctvom využívania programového rozpočtovania výdavkov, zavedením rozpočtu pre ľudí, ktorý by v zrozumiteľnej podobe priniesol informácie obyvateľom odkiaľ pochádzajú príjmy a kam smerovali výdavky v danom roku, ďalej prostredníctvom transparentného rozpočtovania rezerv, poskytovaním údajov o hospodárení štátnych podnikov, zrýchlenie čerpania EÚ prostriedkov, zlepšenie výberu daňových príjmov a podobne.

V apríli roku 2021 po rekonštrukcii vlády bolo prijaté aktualizované programové vyhlásenie vlády.

Plán obnovy a odolnosti⁴

Plán obnovy a odolnosti predstavuje pre Slovensko mimoriadnu príležitosť vyčerpať vyše 6 mld. eur na reformy a investície, ktoré by mali posunúť slovenskú ekonomiku ako aj spoločnosť výrazne dopredu. Ide o balík opatrení, ktoré boli pripravené za účelom implementácie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Tento mechanizmus je ústredným pilierom nástroja NextGenerationEU, ktorý Európska komisia navrhla ako núdzový dočasný nástroj obnovy s cieľom pomôcť napraviť bezprostredné hospodárske a sociálne škody, ktoré spôsobila pandémia koronavírusu, podporiť obnovu hospodárstva a vybudovať lepšiu budúcnosť pre ďalšie generácie.

Plán obnovy a odolnosti stanovuje ucelený balík reforiem a investícií, ktoré sa budú realizovať do roku 2026 a ktoré budú podporené z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Plán tvoria investície a reformy, ktoré budú riešiť výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, najmä v odporúčaniach Európskej komisie pre Slovensko. Plán zahŕňa aj opatrenia zamerané na riešenie výziev, ktorým Slovensko čelí v súvislosti so zelenou a digitálnou transformáciou.

Ministerstvo financií SR pod vedením Eduarda Hegera vypracovalo do októbra 2020 dokument Moderné a úspešné Slovensko. Tento dokument slúžil ako analytický podklad pre celkovú prípravu plánu obnovy a je analytickým základom aj pre iné finančné zdroje či už z európskej alebo národnej úrovne. Vznikol zadáním od politických lídrov štátu a jeho autormi sú analytici a odborníci z verejného sektora a približne 100 renomovaných expertov z mimovládneho a podnikateľského prostredia.

Zverejnením tohto dokumentu sa spustil konzultačný proces a široká verejná diskusia nevyhnutná na podporu spoločenského dopytu po reformách a správne nasmerovaných investíciách. Ministerstvo financií SR následne začalo intenzívne komunikovať s kľúčovými expertmi a zainteresovanými stranami na technickej či politickej úrovni a spustilo strategickú koordináciu relevantných ministerstiev za účelom prípravy jednotlivých komponentov. Paralelne začali prebiehať politické rokovania na úrovni koalície rady.

Samotný plán obnovy bol Európskej komisii predložený 29.4.2021, Slovensko tak urobilo medzi prvými krajinami. Nariadenie EK, ktoré legislatívne ukotvilo mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti bolo prijaté vo februári 2021.

⁴ <https://www.planobnovy.sk/>

1.4 HLAVNÉ CIELE V ROKU 2021

Smerovanie Ministerstva financií SR ako aj ostatných subjektov verejnej správy malo v roku 2020 určovať hlavne programové vyhlásenie novej vlády, ktorá vzišla z parlamentných volieb, ktoré sa konali 29. februára 2020. Už v marci však prepukla celosvetová pandémia ochorenia COVID-19 a jednotlivé ministerstvá sa museli preorientovať na plnenie úloh v oblasti zabezpečenia ochrany zdravia a životov obyvateľov, zamestnancov a v oblasti podpory ekonomiky.

V apríli roku 2021 po rekonštrukcii vlády bolo prijaté nové programové vyhlásenie vlády, v ktorom sa potvrdili zámery Ministerstva financií SR v oblasti zlepšenia stavu verejných financií:

Fiškálny rámec a fiškálna politika

Prioritou Vlády SR je návrat ku zdravým verejným financiám, výrazne zvýšiť udržateľnosť a efektívnosť verejných financií a ekonomický potenciál Slovenska.

Na príjmovej strane je prioritou:

- znižovanie únikov na DPH,
- zvyšovanie podielu nepriamych, majetkových a environmentálnych daní,
- zavedenie dane z nehnuteľností na hodnotovom princípe a zvyšovanie spotrebných daní penalizujúcich negatívne externality.

Na výdavkovej strane bude prioritou plnenie opatrení hodnoty za peniaze:

- zmodernizovanie štruktúry výdavkov po vzore najvyspelejších krajín. Výdavkové priority sa budú identifikovať nadrezortne a podľa priorít v Národnom programe reforiem a opatrení revízií výdavkov hodnoty za peniaze,
- vláda bude dôsledne realizovať opatrenia revízií výdavkov a uplatňovať princípy hodnoty za peniaze pri každom dôležitom rozhodnutí. Revízia výdavkov bude, tak ako doteraz, výsledkom spolupráce dotknutých rezortov,
- získané zdroje budú použité na priority, ktoré majú najvyšší potenciál zvýšiť blahobyt občanov,
- zvýšenie výdavkov na priority bude možné po uvoľnení zdrojov cez úsporné opatrenia, prípadnou realokáciou v rámci kapitol štátneho rozpočtu a pri zabezpečení cieľov celkového hospodárenia verejných financií.

Rozpočtovanie a prepojenie s hodnotou za peniaze

Cieľom je zabezpečenie fungujúceho trojročného rozpočtovania a lepšieho proticyklickej funkcie verejných financií (v dobrých časoch šetriť a v zlých pomáhať ekonomike). Zavedú sa záväzné rozpočtové pravidlá na strednodobom horizonte prostredníctvom výdavkových stropov. Posilní sa rozpočtovanie orientované na výsledky a informovanie o cieľoch verejných politík. Sfunkční sa programové rozpočtovanie, stanovia sa výsledkové ciele pre jednotlivé ministerstvá v rozpočte verejnej správy a budú sa pravidelne verejne hodnotiť. Významne sa posilní úloha hodnoty za peniaze v rozpočtovom procese.

Dôraz na čisté bohatstvo

Ďalšou prioritou vlády je posilnenie a zrýchlenie vykazovania čistého bohatstva štátu s cieľom zlepšiť spravovanie štátnych aktív a pasív. Cieľom je zefektívnenie manažmentu štátnych podnikov profesionalizáciou ich správy pri dodržiavaní vysokých štandardov zodpovednosti a transparentnosti pri zohľadnení pravidiel platných pre verejné korporácie. Vo vzťahu k ministerstvám a ostatným ústredným orgánom štátnej správy sa posilní monitoring výkonu akcionárskych práv, za účelom zlepšenia monitoringu výsledkov, finančného reportingu, nominačného procesu a vytvorenia agregovaného reportingu činností štátnych podnikov s cieľom predvídať dopady na verejné financie. Na strane pasív sa bude dôslednejšie vyhodnocovať a reagovať aj na budúce záväzky vlády SR, s dôrazom na implicitné a podmienené záväzky a monitoring fiškálnych rizík. Zavedie sa každoročný verejný odpočet ako súčasť procesu riadenia dlhu.

Využívanie fondov EÚ

Vláda SR s cieľom vyrovnať regionálne rozdiely vytvorí vhodné podmienky na efektívne využitie zostávajúcich finančných prostriedkov z programového obdobia 2014-2020. Zároveň bude konštruktívne vstupovať do negociácií s Európskou komisiou, aby dohodla čo najlepšie podmienky pre implementáciu eurofondov v SR na programové obdobie 2021-2027. S cieľom zjednodušenia a zrýchlenia implementácie pripraví vláda SR Partnerskú dohodu a implementačnú štruktúru s jedným operačným programom Slovensko.

V spolupráci s EK zabezpečí vláda SR použitie zdrojov z EŠIF na minimalizovanie negatívnych dopadov na zdravotníctvo v SR, ekonomických dopadov a iných následkov v súvislosti s ochorením COVID-19.

Prioritou vlády v nasledujúcich rokoch po postupnom odznení dopadu pandémie je návrat k zdravým verejným financiám pri rešpektovaní európskych aj národných rozpočtových pravidiel. Cieľom je stabilizácia verejného dlhu v pomere k HDP a pokles deficitu hospodárenia verejnej správy pod 3 % do roku 2023. Prijatím dôležitých zmien vo všetkých pilieroch dôchodkového systému sa zlepši dlhodobá udržateľnosť verejných financií. Podniknú sa reálne kroky na zvýšenie efektívnosti výberu daní s dlhodobým cieľom dosahovať aspoň úroveň priemeru krajín EÚ. Zabezpečí sa funkčné trojročné rozpočtovanie a zlepšenie proticyklickej funkcie verejných financií pomocou výdavkových stropov. Posilní sa rozpočtovanie orientované na výsledky a informovanie o cieľoch verejných politík.

Zadefinuje sa nová **stratégia riadenia štátneho dlhu** podložená analýzou rizík a nákladov v súlade s najlepšou praxou vo svete. Stratégia bude vychádzať z kľúčových faktorov, ktoré vplyvajú na náklady štátneho dlhu: úzka ekonomická previazanosť slovenskej ekonomiky s eurozónou, monetárna politika určená ECB, relatívne vysoká kreditná príťažka pri dlhých splatnostiach.

Posilní sa úloha rezortu financií a Útvaru hodnoty za peniaze pri **riadení investícií a investičného rozpočtu**. Vytvoria sa kapacity na prípravu a kontrolu projektov počas všetkých fáz životného cyklu investícií od prípravy až po finálne odovzdanie. Zjednoduší sa investičný proces, dopracujú sa metodiky, budú sa vyberať najlepšie projekty, posilnia sa kapacity na rezortoch, zreviduje sa legislatíva a pravidlá s cieľom optimalizovať náklady a dosiahnuť najlepšie prínosy investičných projektov. Takto bude systematicky zabezpečená najlepšia možná efektívnosť investičných projektov nad 1 mil. eur.

Každá organizácia v konsolidovanom celku si stanovuje vlastné ciele pre nasledujúce účtovné obdobia na základe predpokladaného vývoja organizácie a oblasti, v ktorej pôsobí. Často krát svoje budúce rozvojové zámery a ciele spracovávajú do strategických dokumentov, ktoré sú podmienené hlavne legislatívnou reguláciou, medzinárodnými požiadavkami napr. zo strany EÚ, hospodárskym smerovaním vlády SR a podobne.

Napríklad **Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.** má schválený Program rozvoja spoločnosti, ktorý je základným dokumentom opisujúcim základné investičné potreby do roku 2030. Program rozvoja na roky 2019-2028 je základným podkladom pre tvorbu Desaťročného plánu rozvoja prenosovej sústavy SR (na základe platnej legislatívy).

Finančné riaditeľstvo SR tak ako v minulosti, aj pre nasledujúce roky bude spracovávať svoje zámery a ciele do Koncepcie rozvoja finančnej správy na roky 2021-2024. Východiskom tejto koncepcie má byť pripravovaná „Stratégia rozvoja finančnej správy na roky 2021-2024, v gescii Ministerstva financií SR. V koncepcii budú zohľadnené rozvojové zámery vlády SR, MF SR a vedenia MR SR, ktoré vyplývajú pre finančnú správu z dokumentov národného charakteru, medzi ktoré patria najmä Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2020-2024, Národný program reforiem SR vrátane Akčného plánu, Stratégia informatizácie verejnej správy, ako aj obnovenie zámerov z Koncepcie reformy daňovej a colnej správy s výhľadom zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov.

Jednotlivé rozvojové zámery FS podporujúce zvyšovanie kvality služieb poskytovaných klientom FS, zvyšovanie efektívnosti správy daní a cla, ako aj zefektívnenie činnosti FS nielen dovnútra organizácie, ale aj navonok, voči klientom FS a verejnosti sú navrhnuté aj v spracovanom „Cieľovom modeli finančnej správy na rok 2020 a ďalej“, ktorý podporuje štyri základné piliere reformných zámerov FS:

- *Zjednodušenie životných situácií občanov a podnikateľov* tým, že sa zníži bremeno byrokracie a administratívy pri dobrovoľnom plnení daňových a colných povinností, poskytne klientom nové produkty a zvýši informovanosť v danej oblasti.
- *Ďalšia elektronizácia služieb a poskytovanie nových proaktívnych služieb* k podpore správneho a ľahšieho platenia daní a cla, čím sa zníži potreba osobnej komunikácie klientov FS s FS.

- *Boj proti daňovým a colným podvodom a ochrana finančných záujmov SR a EÚ realizované najmä prostredníctvom rozvoja analyticko-prognostickej činnosti FS, riadenia rizík v daňovej a colnej oblasti a prostredníctvom zefektívnenia výkonu kontrolnej činnosti.*
- *Efektívne využívanie interných personálnych zdrojov a optimalizácia interných procesov tak, aby sa vytvorila zákaznícky orientovaná FS, ktorá bude poskytovať kvalitné služby, dosiahne zlepšenie svojich výsledkov v oblasti správy daní a cla a stane sa atraktívnym zamestnávateľom.*

Zvýšenie poistnej kapacity EXIMBANKY

Pandémia COVID-19 spôsobila aj nedostatočnú poistnú kapacitu na trhu krátkodobého poistenia vývozných úverov pri obchodovateľných rizikách. Súkromní poisťovatelia sa v dôsledku väčších finančných rizík sťahujú z trhu s krátkodobým poistením vývozných úverov, čo spôsobuje nedostatočnú poistnú kapacitu na krytie rizík slovenských vývozcov spojených s vývozom. EXIMBANKA SR preto bude vykonávať poistenie krátkodobých vývozných úverov do určených krajín aj prostredníctvom poistných produktov pre poistenie neobchodovateľného rizika, tak ako to pripúšťajú dočasné opatrenia Európskej komisie, čo bude mať pozitívny vplyv na dostupnosť úverových limitov na poistenie.

Služby Štátnej pokladnice

Stratégia ŠP je prioritne zameraná na rozvoj portfólia služieb online platieb so zameraním na prijímanie platieb prostredníctvom platobnej brány a POS terminálov, s možným rozšírením o vydávanie platobných kariet k účtom vedeným v ŠP.

V roku 2021 ŠP plánuje realizovať:

- Aktuálne legislatívne požiadavky EÚ autorít a NBS
- T2/T2S konsolidáciu, ESMIG
- Službu okamžité platby TIPS

Pre zlepšenie poskytovania služieb, v nadväznosti na potreby a požiadavky svojich klientov, ŠP plánuje dobudovať služby klientskej zóny, ktoré rozšíria dostupnosť dát a výstupov aj pre oprávnené osoby klientov ŠP, ktorí nemajú priamy prístup do IS ŠP. V súlade s podporou programového vyhlásenia vlády SR v oblasti transparentného financovania a konsolidácie verejných financií plánujeme zapájanie nových klientov. ŠP plánuje zavedenie multikanálovej obsluhy účtov z prostredia internetu za účelom rozšírenia klientskej základne (obce a iné subjekty verejného sektora). Súčasťou bude vytvorenie a sprístupnenie Open API v súlade s PSD2 a zavedenie súvisiacich bezpečnostných pravidiel. ŠP bude aj naďalej venovať pozornosť a úsilie zvyšovaniu efektívnosti poskytovaných služieb optimalizáciou procesov a ich digitalizáciou, so zameraním na zavedenie bezpapierovej zmluvnej dokumentácie v elektronickej forme s doručovaním do elektronických schránok v súlade s platnou legislatívou.

Národná banka Slovenska odporúča a presadzuje čo najrýchlejšie zapojenie ŠP do systému TIPS od Európskej centrálnej banky. Slovenský bankový sektor zastúpený Slovenskou bankovou asociáciou, Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Štátna pokladnica a Národná banka Slovenska vypracovali Národný plán zavedenia okamžitých platieb v Slovenskej republike spoločne, v snahe koordinovať zavedenie týchto platieb v praxi. Cieľom je zaviesť okamžité platby na Slovensku v dohodnutých termínoch a s nastavenými národnými podmienkami. SEPA okamžité platby sú elektronické platby, ktoré zabezpečia okamžitý prevod finančných prostriedkov od platiteľa k príjemcovi. Okamžité platby zvýšia rýchlosť akou sú spracovávané platby v mene EUR v krajinách Európskej únie. Dnes pri realizácii SEPA úhrady sú finančné prostriedky pripísané na účet príjemcu obvykle do nasledujúceho pracovného dňa. Okamžitá platba sa realizuje nepretržite 24 hodín denne, 7 dní v týždni, 365 dní v roku, t. j. príjemca má finančné prostriedky k dispozícii na účte do niekoľkých sekúnd. Vo verejnej správe urýchlia najmä platby daní, sociálneho a zdravotného poistenia a ostatných správnych poplatkov.

2. PERSONÁLNA CHARAKTERISTIKA NAJDÔLEŽITEJŠÍCH ORGANIZÁCIÍ V KONSOLIDOVANOM CELKU

V konsolidovanom celku k 31. 12. 2020 podľa priemerného prepočítaného stavu pracovalo 11 561 (2019: 11 575) zamestnancov, z toho 1 087 vedúcich pracovníkov. Oproti roku 2019 ide o celkový pokles o 14 zamestnancov, ktorý bol zaznamenaný najmä na Finančnom riaditeľstve SR.

Počet pracovníkov podľa organizácií	2020		2019	
	Celkom	z toho vedúci pracovníci	Celkom	z toho vedúci pracovníci
Finančné riaditeľstvo SR	8 864	825	8 890	851
Ministerstvo financií SR	671	119	665	128
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.	548	6	546	8
Úrad vládneho auditu	277	26	266	27
Mincovňa Kremnica, š. p.	220	17	233	18
TIPOS, a. s.	168	8	167	11
Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s.	153	6	155	6
Slovenská konsolidačná, a. s.	139	11	143	11
Úrad pre reguláciu hazardných hier	105	16	99	14
Štátna pokladnica	100	21	98	21
DataCentrum	95	6	93	6
EXIMBANKA	82	4	83	4
Úrad na ochranu osobných údajov	49	7	49	7
Kancelária verejného ochrancu práv	45	7	41	7
Vzdelávacie a doškoľovacie zariadenie Tatranská	26	1	28	1
Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity	18	6	18	6
Slovenská reštrukturalizačná, s.r.o.	1	1	1	1
Spolu	11 561	1 087	11 575	1 127

V rozpočtových organizáciách bolo zamestnaných v roku 2020 spolu 10 250 osôb (2019: 10 247), z toho najviac pod Finančným riaditeľstvom SR. Táto organizácia vykazuje stav zamestnancov za celú finančnú správu, teda nielen za Finančné riaditeľstvo SR, ale aj za všetky daňové úrady, colné úrady a Kriminálny úrad finančnej správy. Ministerstvo financií SR evidovalo 671 zamestnancov (2019: 665).

Starostlivosť o zamestnancov je v kompetencii každej organizácie konsolidovaného celku. Všeobecne sa dodržiavajú príslušné právne predpisy a podmienky dohodnuté v kolektívnych zmluvách, ako aj osobitné predpisy, ktoré uplatňujú niektoré organizácie (napríklad rozpočtové organizácie zákon č. 470/2019 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme, Finančné riaditeľstvo SR zákon č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov, zákon č. 80/2013 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a ďalšie).

Zamestnanecké benefity predstavujú hlavne poskytované príspevky na stravovanie, dopravu do zamestnania, regeneráciu pracovnej sily, ozdravné pobyty zamestnancom pracujúcim v sťaženom prostredí a podobne. Pre tieto účely organizácie používajú najmä prostriedky sociálneho fondu. Pre účely regenerácie, školení a poskytovania rekreačných pobytov zamestnancom rozpočtových organizácií slúži Vzdelávacie a doškoľovacie zariadenie Ministerstva financií SR v Tatranskej Lomnici, zariadenie v Trenčianskych Tepliciach, Donovaloch a Veľkom Mederi ako aj vlastné zariadenia jednotlivých organizácií.

Finančné riaditeľstvo SR

Činnosť Finančného riaditeľstva SR v oblasti pracovnoprávných vzťahov bola zameraná najmä na zabezpečenie všetkých činností súvisiacich s pracovnoprávnou agendou týkajúcou sa zamestnancov finančnej správy. Činnosť bola zameraná na zabezpečovanie tzv. bežných administratívnych úkonov vo vzťahu k zamestnancom, a tomu prislúchajúcou diferenciáciou ich charakteru vzhľadom na konkrétny druh pracovnoprávného vzťahu zamestnanca (štátny zamestnanec, colník, zamestnanec pri výkone štátnej služby, resp. „dohodár“). V roku 2019 osobný úrad zabezpečil plynulý prechod na nové právne úpravy, a to k 1. júnu 2019 (zákon č. 30/2019 Z. z.) a 1. júlu 2019 (zákon o FS).

V roku 2020 odstránil najmä aplikačné nedostatky prechodu na nové právne úpravy. V rámci legislatívnej úpravy zákona Lex corona boli zavedené: výkon služby služobných úloh v mieste trvalého pobytu alebo prechodného pobytu príslušníka finančnej správy alebo na inom dohodnutom mieste, služobné voľno a ďalšie služobné voľno pri starostlivosti ozbrojeného príslušníka finančnej správy o dieťa, osobitná úprava k povinnosti vykonať služobné hodnotenie a povinnosti podať majetkové priznanie.

Organizačné zmeny v rámci FR SR neboli v roku 2020 realizované. Organizačné zmeny boli uskutočnené v roku 2019 z dôvodu potreby zefektívniť zabezpečovanie činnosti vykonávaných FR SR, ale aj z dôvodu zásadnej zmeny legislatívneho rámca upravujúceho oblasť a podmienky výkonu FS v rámci Slovenskej republiky.

S nástupom nového zákona o finančnej správe vypracovala akadémia FS novú koncepciu vzdelávania, ktorej cieľom je poskytnúť príslušníkom a zamestnancom flexibilný, moderný a efektívny modulový systém vzdelávania. Nový systém vzdelávania pozostáva z troch hlavných častí,

- Adaptačné vzdelávanie
- Profesijné vzdelávanie
- Kompetenčné vzdelávanie.

S cieľom skvalitnenia spolupráce akadémie FS s oddeleniami daňových špecialistov DÚ v oblasti školení noviel daňových predpisov, zamestnanci oddelenia regionálneho vzdelávania akadémie FS priebežne zabezpečovali organizačnú stránku uvedených školení v súlade s potrebami jednotlivých daňových úradov. Celkové plánované ciele boli výraznou mierou narušené resp. ich plnenie ovplyvnené pandémiou Covid-19 a zodpovedajúcimi opatreniami v roku 2020, čo viedlo k poklesu počtu realizovaných vzdelávacích aktivít oproti pôvodne plánovaným. Niektoré kurzy zostali neukončené a ich ukončenie sa plánuje v r. 2021. Z dôvodu uvedeného dôvodu však došlo k rozšíreniu ponúk distančného vzdelávania prostredníctvom virtuálneho vzdelávacieho prostredia EDU.

V roku 2019 sa začala jazyková príprava realizovať prostredníctvom externého dodávateľa, a to v každom jednom kraji v rámci Slovenska pre kolegov, ktorí angličtinu potrebujú k výkonu svojich činností. Táto jazyková príprava sa realizuje v zmysle schválenej koncepcie jazykového vzdelávania. Jazykové vzdelávanie je vo FS tiež podporované refundáciou finančných nákladov pre zamestnancov, ktorí navštevujú jazykovú prípravu v externých jazykových inštitúciách.

Vzdelávacie aktivity v jednotlivých stupňoch vzdelávania sa realizovali v závislosti od potrieb služobnej praxe. V súvislosti s účinnosťou nového zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý zásadným spôsobom zmenil systém a charakter vzdelávania zamestnancov v štátnozamestnaneckom pomere, bol v rámci virtuálneho vzdelávacieho prostredia EDU vytvorený podporný nástroj na efektívne plánovanie individuálneho kompetenčného vzdelávania, následne jeho hodnotenia a komplexné manažovanie vzdelávania jednotlivých zamestnancov Finančného riaditeľstva SR, rešpektujúc aktuálne potreby služobnej praxe a podnety jednotlivých organizačných útvarov.

V roku 2020 školenie verejnosti prebiehalo v stálych témach, ako vyplňanie daňového priznania k DPH, súhrnný výkaz, medzinárodné zdaňovanie, daňové minimum, daňový poriadok, elektronické colné konanie, pôvod tovaru. Najväčší záujem bol o tému „Dane z príjmov a pandémia“. Okrem krátkodobých školení bolo aj v tomto roku organizované školenie v oblasti colných predpisov, ktorého záverom je vykonanie skúšky pre získanie Osvedčenia podľa zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na vystúpenie Veľkej Británie z Európskej Únie sa konalo v spolupráci so spoločnosťou ČEDSMAD virtuálne školenie na tému „zmeny v preprave po 1. 1. 2021“. Nakoľko Slovenská pošta a. s. v roku 2020 rozšírila svoje portfólio aj o deklarovanie tovaru dovážaného poštovými zásielkami, akadémia FS realizovala pre vybraných zamestnancov Slovenskej pošty, a. s. školenia na témy súvisiace s dovozom tovaru z tretích krajín.

Sociálne zabezpečenie colníkov patrí do finančnej správy podľa zákona č. 328/2008 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré zahŕňa výsluhové zabezpečenie colníkov, úrazové zabezpečenie, vrátane služieb sociálneho zabezpečenia, t. j. kúpeľná starostlivosť, rekreačná starostlivosť pre všetkých zamestnancov finančnej správy a agenda sociálneho fondu pre zamestnancov, ktorí sú organizačne začlenení na FR SR. V agende výsluhového sociálneho zabezpečenia colníkov podľa predmetného zákona bolo k 31. 12. 2020 evidovaných 3 046 (2019: 2 986) poberateľov dávok výsluhového zabezpečenia a 17 poberateľov dávok sociálneho zabezpečenia. Priemerná výška výsluhového dôchodku na jedného poberateľa k 31. 12. 2020 bola 526,61 eur mesačne (2019: 507,04 eur). Za rok 2020 bolo na dávkach výsluhového zabezpečenia vyplatených celkom 19 471 293,42 eur, z toho z osobitného účtu 18 358 981,35 eur, z prostriedkov rozpočtu MF SR a príslušného služobného úradu 1 112 312,07 eur (odchodné a úmrtné). Na dávkach sociálneho zabezpečenia bolo vyplatených 48 566,04 eur.

Jednou zo služieb sociálneho zabezpečenia podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je aj kúpeľná starostlivosť. Za rok 2020 bolo poskytnutých 286 návrhov na kúpeľnú starostlivosť, zrealizovaných bolo 180 návrhov v celkovej sume 195 197,86 eur z osobitného účtu.

Ministerstvo financií SR

Ministerstvo financií SR zamestnávalo fyzicky k 31. 12. 2020 spolu 678 zamestnancov (2019: 672). Z toho bolo 447 žien a 231 mužov. Čo sa týka vzdelanostnej štruktúry má väčšina zo zamestnancov vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa (588), úplné stredné vzdelanie (54), vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa (20) a vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa (14), vyššie odborné vzdelanie (2). Podľa vekovej štruktúry je 86 zamestnancov vo veku od 20 do 30 rokov, 238 zamestnancov vo veku od 30 do 40 rokov, 203 zamestnancov vo veku od 40 do 50 rokov a nad 50 rokov je 151.

Sociálne benefity sú poskytované na základe zákonných noriem a podmienok dohodnutých v kolektívnej zmluve na príslušný rok. Medzi zamestnanecké výhody zamestnancov Ministerstva financií SR patrí napríklad príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie, príspevok na dopravu do zamestnania, príspevok na regeneráciu pracovnej sily, peňažný dar pri životných výročiach zo sociálneho fondu, odmena pri životných jubileách 50 a 60 rokov veku, dodatková dovolenka, sociálna výpomoc, pracovné voľno s náhradou mzdy nad rámec zákona, využívanie zariadení Ministerstva financií SR na regeneráciu pracovnej sily, poskytovanie 80 % náhrady najviac počas 10 dní PN v kalendárnom roku a ďalšie.

V roku 2020 zorganizoval osobný úrad v súlade s potrebami služobného úradu 24 prezenčných vzdelávacích aktivít. Vzhľadom na epidemickú situáciu a obmedzenia sa však využíval najmä bezkontaktný spôsob vzdelávania, priebežne boli zverejňované na intranete príspevky z oblasti osobného rozvoja a manažmentu, jazykové vzdelávanie bolo realizované kombináciou poskytovania študijných materiálov a online vyučovania. S cieľom permanentného zvyšovania IT zručností zamestnancov sa zverejňovali na intranete praktické rady, príspevky a materiály. Realizované boli aj pravidelné adaptačné kurzy pre novoprijatých zamestnancov, v čase obmedzení prezenčného vzdelávania dostávali novoprijatí zamestnanci študijné materiály a boli k dispozícii online konzultácie. Osobný úrad v roku 2020 venoval zvýšenú pozornosť distribúcii ponúk online vzdelávacích aktivít realizovaných externým prostredím, čo sa stretlo zo strany zamestnancov MF SR s pozitívnym ohlasom.

Lektorský zbor Ministerstva financií SR pozostával v roku 2020 zo 144 lektorov, ktorí poskytovali lektorské činnosti nielen pre MF SR a organizácie kapitoly Ministerstva financií SR, ale aj pre ostatné organizácie verejnej správy napr. v rámci Systému vzdelávania v oblasti kontroly a auditu verejnej správy.

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.

Fyzicky k 31. 12. 2020 bolo v pracovnom pomere SEPS, a. s. spolu 561 zamestnancov, čo je o 4 osôb menej ako v roku 2019. V roku 2020 na celkovom stave zamestnancov tvorili ženy podiel 27 % a muži podiel 73 %. Priemerný vek zamestnancov sa pohyboval na úrovni 46 rokov, pričom najpočetnejšiu skupinu tvoria zamestnanci v rozpätí od 41 do 50 rokov (35,7 %), o 7,6 % nižší podiel tvoria zamestnanci v rozpätí od 51 do 60 rokov. Z celkového počtu zamestnancov má dosiahnuté vysokoškolské vzdelanie vyše 64,3 % a ostatní zamestnanci dosiahli stredoškolské vzdelanie.

Starostlivosť o zamestnancov tvorí súčasť práce sekcie ľudských zdrojov. V súlade s pravidlami čerpania sociálneho fondu boli zamestnancom z tohto zdroja poskytované príspevky na stravovanie, dopravu do zamestnania a späť, regeneráciu pracovnej sily, ozdravné pobyty zamestnancom pracujúcim v sťaženom prostredí, sociálnu výpomoc, podporu rodiny.

S účinnosťou od 1.1.2019 bol zavedený na základe ustanovenia §152a Zákonníka práce príspevok na rekreáciu zamestnancov – ako cielený systémový nástroj na podporu domáceho/slovenského cestovného ruchu. V roku 2020 si uplatnilo nárok na tento príspevok 41% zamestnancov, ktorí spĺňali zákonné podmienky na jeho vyplatenie.

Proces vzdelávania a rozvoja sa riadi pravidlami a postupnosťou, ktorá je upravená v interných riadiacich predpisoch spoločnosti. Profesionálna príprava zamestnancov spoločnosti bola zameraná na prehĺbvanie vedomostí a skvalitňovanie znalostí z odbornej problematiky týkajúcej sa jednotlivých pracovných činností. Prioritou boli odborné podujatia zamerané na sektor energetiky, trh s elektrinou, energetickú legislatívu a jej aktualizáciu, kybernetickú bezpečnosť, legislatívu v súvislosti s ochranou osobných údajov, environmentalistiku, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ľudské zdroje, informačné technológie, ekonomiku a financie.

Oblasť bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa nezameriava len na dodržiavanie predpisov, ale aj na prehľbovanie vedomostí zamestnancov súvisiacich s potrebou ochrany svojho zdravia a osvetu. V rámci pracovnej zdravotnej služby spoločnosť zabezpečuje pravidelné preventívne lekárske prehliadky pre všetkých zamestnancov a pravidelné očkovanie zamestnancov, ktorí sú profesionálne vystavení zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz.

Od vypuknutia pandémie COVID-19 v SR spoločnosť nepretržite prijímala opatrenia na zabránenie šírenia tohto ochorenia. V pravidelných intervaloch testuje zamestnancov RT-PCR testami a realizuje zásadné opatrenia, ktoré reagujú na usmernenia hlavného hygienika SR, aktualizované opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR, ale aj na aktuálnu epidemiologickú situáciu v SR a na jednotlivých pracoviskách SEPS.

3. INFORMÁCIE Z KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY ZA ROK 2020

Informácie z konsolidovanej účtovnej závierky predstavujú základný pohľad na dosiahnuté ekonomické výsledky konsolidovaného celku resp. jeho vybraných účtovných jednotiek. Nasledovný text má za cieľ opísať špecifiká v konsolidovanom celku ministerstva, zhodnotiť štruktúru aktív a pasív, nákladov a výnosov a zdôvodniť významné zmeny v medziročnom porovnaní. Bližší popis jednotlivých položiek konsolidovanej súvahy a konsolidovaného výkazu ziskov a strát je uvedený v poznámkach konsolidovanej účtovnej závierky, ktorá je prílohou tejto správy.

3.1 ŠPECIFIKÁ KONSOLIDOVANÉHO CELKU Z POHĽADU EKONOMICKÝCH VÝSLEDKOV

Konsolidovaný celok má vzhľadom na činnosť jeho účtovných jednotiek svoje špecifiká, ktoré sú jedinečné v rámci celej verejnej správy resp. súhrnného celku. Nasledujúci text podáva informáciu, ktoré účtovné jednotky sa významne podieľajú na celkovej hodnote aktív a pasív, nákladov a výnosov konsolidovaného celku. Cieľom je poskytnúť základnú orientáciu v konsolidovanom celku v nadväznosti na predchádzajúce kapitoly, ktoré sú venované opisu činnosti účtovných jednotiek. Pre uvedený cieľ boli organizácie v konsolidovanom celku rozdelené (na základe zovšeobecnenia) do nasledujúcich skupín:

a) účtovné jednotky pôsobiace v oblasti financií: *Ministerstvo financií SR, Finančné riaditeľstvo SR, Úrad vládneho auditu, Štátna pokladnica, Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity, Slovenská konsolidačná, a. s., Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s., Slovenská reštrukturalizačná, s. r. o., EXIMBANKA, Úrad pre reguláciu hazardných hier*

Organizácie v tejto skupine sa všeobecne venujú správe a riadeniu štátnych resp. verejných finančných prostriedkov. Ide o správu pohľadávok z daní a cla, inkaso daňových a nedaňových príjmov, správa pohľadávok štátu a ich vymáhanie, udeľovanie pokút, správa účtov klientov štátnej pokladnice, obchodovanie s cennými papiermi, vydávanie štátnych cenných papierov, poskytovanie pôžičiek, poistenia rizík, záruk a návratných finančných výpomocí, regulácia hazardných hier a podobne. Do tejto skupiny patrí aj legislatívna činnosť s vplyvom na verejné financie.

b) účtovné jednotky pôsobiace v oblasti všeobecnej administratívy a podpornej činnosti: *DataCentrum, Vzdelávacie a doškoľovacie zariadenie Tatranská Lomnica.*

Organizácie v tejto skupine majú v prvom rade charakter podporných činností, najmä pre materskú účtovnú jednotku, ale aj pre ostatné organizácie. Ide o oblasť správy informačných systémov s prislúchajúcim hardvérovým vybavením (DataCentrum) a oblasť poskytovania rekreačných služieb, školiacich priestorov a zabezpečovanie ostatných podmienok pre vzdelávanie i regeneráciu zamestnancov rozpočtových organizácií ministerstva (Vzdelávacie a doškoľovacie zariadenie Tatranská Lomnica).

c) účtovné jednotky pôsobiace v legislatívnej činnosti ochrany práv: *Kancelária verejného ochrancu práv, Úrad na ochranu osobných údajov.*

Oblasť uplatňovania špecifickej národnej i medzinárodnej legislatívy reprezentuje Kancelária verejného ochrancu práv a Úrad na ochranu osobných údajov. Kým Kancelária verejného ochrancu práv chráni základné práva a slobody fyzických aj právnických osôb v konaní pred orgánmi verejnej správy a ďalšími orgánmi verejnej moci, Úrad na ochranu osobných údajov vykonáva dozor nad ochranou osobných údajov a podieľa sa na ochrane základných práv a slobôd fyzických osôb pri spracúvaní ich osobných údajov.

d) špecifické účtovné jednotky: *TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s., Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., Mincovňa Kremnica, š. p.*

Napriek tomu, že obchodná spoločnosť TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s. pracuje do značnej miery s finančnými prostriedkami, nie je zahrnutá do prvej skupiny. V jej prípade ide o podnikanie v oblasti udeľovania licencií na lotérie a hazardné hry, prevádzkovanie národnej lotérie a podobne.

Druhým veľmi špecifickým podnikateľským subjektom je Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. ako nezávislý prevádzkovateľ prenosovej sústavy. Tretím špecifickým podnikateľským subjektom je Mincovňa Kremnica, š. p. so svojou ťažiskovou pôsobnosťou v oblasti minciarstva a dôležitou doplnkovou činnosťou v podobe tlače kontrolných známok na alkohol a tabak.

Toto rozdelenie organizácií priamo odzrkadľuje a zdôvodňuje aj ich podiel na celkovej hodnote aktív a pasív, nákladov a výnosov konsolidovaného celku, ktoré sú bližšie popisované v konsolidovanej účtovnej závierke.

Ministerstvo financií SR je rozhodujúcou účtovnou jednotkou z pohľadu podielu na celkových aktívach a pasívach, nákladoch a výnosoch. Činnosť materskej účtovnej jednotky je rozmanitá, od čisto legislatívnych výkonov v oblasti správy verejných financií má v agende aj mnoho rôznorodých úloh vyplývajúcich z aktuálnych národných a medzinárodných požiadaviek (plnenie programového vyhlásenia vlády, programu stability, schváleného rozpočtu verejnej správy, podmienok Paktu stability a rastu a ďalšie).

Ministerstvo financií SR je jedinou rozpočtovou organizáciou konsolidovaného celku, ktorá môže prijímať úvery od zahraničných subjektov (vlády inej krajiny alebo medzinárodných finančných inštitúcií) alebo poskytovať pôžičky, ktorá môže spoluzakladať medzinárodné finančné inštitúcie a držať v nich majetkovú účasť, vyberať daňové a nedaňové príjmy a centralizovať ich do štátneho rozpočtu, účtovať o nákladoch na transfery v rámci ústrednej správy, emitovať štátne cenné papiere, poskytovať návratné finančné výpomoci ostatným subjektom. Tieto a ďalšie úlohy stavajú Ministerstvo financií SR do pozície jednej z najvýznamnejších účtovných jednotiek z pohľadu celého súhrnného celku, ktorý zahŕňa takmer 8 000 účtovných jednotiek.

V rámci dlhodobého majetku ministerstva tvorí dlhodobý finančný majetok 93,6 % a na jeho celkových aktívach sa podieľa 7,2-mi percentami. Obežný majetok ministerstva tvoria zúčtovacie vzťahy (61,9 % z majetku), ktoré sú predmetom konsolidácie na úrovni ústrednej správy a súhrnného celku, krátkodobé pohľadávky (32,5 % z majetku) a z toho hlavne daňové a iné pohľadávky. Na strane pasív sú rozhodujúcou položkou okrem vlastného imania vydané dlhopisy (54,2 % záväzkov).

Vo výkaze ziskov a strát sú v rámci nákladov rozhodujúcou položkou transfery, ktoré predstavujú 69,5 % celkových nákladov. Ide o čerpanie bežných a kapitálových výdavkov rozpočtových organizácií, transfery a dotácie subjektom v rámci ako aj mimo verejnej správy, príspevky a transfery do zahraničia a ďalšie. Náklady na tvorbu rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti predstavujú 13,8 % celkových nákladov s najväčším podielom nákladov na tvorbu rezervy na zamestnanecké požitky (75,4 % z celkových nákladov na tvorbu rezerv a opravných položiek ministerstva). Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť dosiahli 11,4 % celkových nákladov, najmä vplyvom nákladov zo schválených súhrnných žiadostí o platbu pri čerpaní prostriedkov zo štrukturálnych fondov, ktoré sú predmetom konsolidácie na úrovni ústrednej správy. Finančné náklady tvoria 4,9 % nákladov a ide predovšetkým o úroky z dlhopisov, bankových úverov a pôžičiek a kurzové rozdiely z obchodov, ktoré vykonáva v mene ministerstva Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity.

V rámci výnosov tvoria daňové a colné výnosy 63,6 %. Po pripočítaní výnosov z poplatkov je to až 65,4 % celkových výnosov ministerstva. Výnosy z transferov, ktoré sú takisto do značnej miery predmetom konsolidácie, predstavujú 19,7 % celkových výnosov. Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti s celkovým podielom na výnosoch vo výške 6 % súvisí predovšetkým so zrušením opravných položiek k daňovým pohľadávkam z dôvodu ich odpísania so zánikom, prehodnotenia opodstatnenosti vytvorenej opravnej položky v predchádzajúcich rokoch ako aj z dôvodu inkasa pohľadávok, ku ktorým bola vytvorená opravná položka. Finančné výnosy v podobe kreditných úrokov, výnosových kurzových rozdielov, výnosov z dlhodobého finančného majetku a ostatných finančných výnosov predstavujú 5 % výnosov.

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. je výraznou účtovnou jednotkou, najmä čo sa týka dlhodobého majetku a dosiahnutých nákladov a výnosov z podnikateľskej činnosti. SEPS, a. s. vykazuje najvyššiu hodnotu dlhodobého hmotného majetku (75,5 % jej celkového majetku), a z toho tvoria stavby 60,9 % a samostatné hnutelné veci 30,8 %. Dôvodom je rozsiahla sústava zariadení ako napríklad trafostanice, spínacie stanice, elektrické vedenia a ďalšie, ktoré má SEPS, a. s. v majetku. Z ďalších položiek súvahy sú významné finančné účty, najmä zostatky na bežných a termínovaných účtoch v sume 198,8 mil. eur (z toho zostatok prostriedkov na bežných účtoch 198,6 mil. eur), pohľadávky (najmä pohľadávky voči odberateľom 43,8 mil. eur) a záväzky (najmä záväzky voči dodávateľom 92,2 mil. eur a záväzky z prijatých preddavkov 45,2 mil. eur) z dodávateľsko-odberateľských vzťahov a bankové úvery (37,1 mil. eur). Časové rozlíšenie na strane pasív v sume 136,7 mil. eur predstavujú najmä časovo rozlíšené výnosy budúcich období SEPS, a. s. (136,6 mil. eur) z prijatých grantov na modernizáciu elektrickej siete a z aukcií elektrickej energie.

Vzhľadom na špecifickú činnosť v oblasti prevádzkovania prenosovej sústavy ako aj importu a exportu elektrickej energie dosahuje najvyššie náklady na predaj tovaru (33,1 % jej celkových nákladov), ostatné náklady na prevádzkovú činnosť (31,8 % jej celkových nákladov) a náklady na služby (26,8 % jej celkových nákladov) a najvyššie výnosy z predaja vlastných služieb a tovarov (98,6 % jej celkových výnosov). Vplyv na náklady a výnosy vykázané spoločnosťou SEPS, a. s. má najmä jej dcérska spoločnosť OKTE, a. s.

TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s. prevádzkuje štátnu lotériu, okamžité lotérie, stávkové hry a ďalšie lotérie. Jej majetok pozostáva prevažne z obežného majetku (95,1 %), hlavne zo zostatku finančných prostriedkov na bežných a termínovaných účtoch v bankách (71,3 %), pohľadávok voči odberateľom (14,3 %) a ostatných pohľadávok (7,3 %). Jej záväzky sú tvorené najmä ostatnými krátkodobými rezervami (54,9 % celkových záväzkov) najmä na spätné príjmy žrebov a nevyplatené výhry a krátkodobými záväzkami (42,3 % celkových záväzkov) predovšetkým voči dodávateľom (9,3 mil. eur). Časové rozlíšenie na strane pasív predstavuje najmä výdavky budúcich období v sume 6,3 mil. eur na nevyplatené výhry a na výdavky z nároku na výhry.

Vo výkaze ziskov a strát až 86,5 % nákladov tvoria ostatné náklady na prevádzkovú činnosť, ktorých výška je ovplyvnená nákladmi na výhry a vo výnosoch je až 99,3 % tvorených tržbami z predaja služieb.

Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s. patrí takisto k špecifickým podnikateľským subjektom v rámci konsolidovaného celku ministerstva. Vzhľadom na prevládajúcu činnosť, ktorá je zameraná hlavne na poskytovanie pôžičiek a záruk podnikateľským subjektom, tvoria dlhodobé pohľadávky 69,9 % jej majetku, finančné účty v bankách 18,4 %, dlhové cenné papiere držané do splatnosti 5,5 % a krátkodobé pohľadávky 5 %. Pasíva okrem položiek vlastného imania (62 %) tvoria záväzky voči klientom, ktorých správu finančných prostriedkov prevzala SZRB, a. s. od Štátneho fondu rozvoja bývania (25,2 %) a bankové úvery (4,9 %).

Vo výkaze ziskov a strát sa na celkových nákladoch SZRB, a. s. podieľajú hlavne vytvorené opravné položky k pohľadávkam (42,3 %) a osobné náklady (35 %). Na výnosoch sú to hlavne výnosy zo zúčtovania opravných položiek (35,1 %) a výnosové úroky z poskytnutých pôžičiek a depozít v bankách (34,6 %). Ostatné výnosy predstavujú najmä poplatky zo správy spoločnosti National Development Fund II., a. s. a National Development Fund I., s. r. o. Tvorba rezerv z finančnej činnosti na vystavené bankové záruky dosiahla sumu 0,7 mil. eur, pričom zúčtovanie tejto rezervy za predchádzajúce účtovné obdobia bolo v sume 1,7 mil. eur.

EXIMBANKA ako štátny peňažný ústav je taktiež špecifickým subjektom konsolidovaného celku ministerstva, ktorého hlavnou úlohou je podpora zahraničnoobchodných operácií vývozcov a dovozcov, predovšetkým formou financovania vývozných a dovozných úverov, poisťovania a zaistovania vývozných úverov a poskytovania záruk. Tomu zodpovedá štruktúra aktív, kde prevláda podiel ostatných pohľadávok voči klientom z poskytnutých priamych úverov, pohľadávok z poistenia a zaistenia a pohľadávok voči bankám (98,6 %) a zostatku na bankových účtoch (0,7 %).

V rámci pasív tvoria významný podiel úvery (69,1 % celkových záväzkov) a rezervy (22,3 % celkových záväzkov) v súvislosti napr. s tvorbou technických rezerv na poistenie (rezerva na poistné budúcich období, rezerva na neukončené riziká, rezerva na poistné plnenie), ale aj v súvislosti s inými rezervami ako sú rezervy na zamestnanecké požitky. Ostatné záväzky, ktoré tvoria 8,3 % celkových záväzkov, sú tvorené najmä záväzkami voči klientom.

Vo výkaze ziskov a strát sa na celkových nákladoch v najväčšej miere podieľa tvorba rezerv a opravných položiek z finančnej činnosti (61,6 %), pričom ide najmä o tvorbu technických rezerv na poistné a tvorbu opravných položiek k nedobytným pohľadávkam z úverov. Osobné náklady tvoria 12,6 % a ostatné finančné náklady 10,2 % nákladov banky. Výnosy sú tvorené predovšetkým finančnými výnosmi (56,1 %) v podobe výnosových úrokov, kurzových ziskov a ostatných finančných výnosov z titulu predpísaného poistného, výnosov z poplatkov a bankových záruk, výnosov z provízií atď. a výnosmi zo zúčtovania rezerv a opravných položiek z finančnej činnosti (40,8 %).

Štátna pokladnica vykazuje v rámci dlhodobého majetku najmä softvér (88 %) a stavby (10,2 %), avšak z celkového majetku sú rozhodujúce finančné účty, ktoré tvoria 99,8 % majetku. Z celkových pasív tejto organizácie tvoria vzťahy k účtom klientov Štátnej pokladnice až 99,8 %.

Z celkových nákladov Štátnej pokladnice tvoria finančné náklady (úroky a kurzové rozdiely) 90,2 % a z jej celkových výnosov tvoria finančné výnosy (úroky, kurzové rozdiely, poplatky) až 99,8 %.

Mincovňa Kremnica, š. p. pôsobí v oblasti minciarstva s dominantným podielom produkcie obehových mincí. Predmetom jej činnosti je však aj polygrafická výroba a pôsobí aj ako štátna tlačiareň kontrolných známkov na alkohol a tabak. Predmetu jej hlavnej činnosti zodpovedá aj štruktúra aktív s najväčším podielom obežného majetku (57,4 % celkových aktív) skladajúcich sa hlavne z finančných účtov (53 % obežného majetku) a zo zásob

materiálu, nedokončenej výroby a polotovarov, hotových výrobkov a tovaru (34,6 % obežného majetku). Podiel dlhodobého majetku na celkových aktívach predstavuje 42,3 %, pričom najväčšie položky predstavujú stavby a samostatné hnuteľné veci a ich súbory s ich spoločným podielom na majetku až 38,7 %. Závazky tvoria 7,4 % podiel na celkových pasívach, pričom sú tvorené najmä záväzkami voči dodávateľom, prijatými preddavkami, záväzkami voči zamestnancom a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia.

Náklady na spotrebu materiálu, energií a predaný tovar predstavujú až 60,4 % podiel na celkových nákladoch podniku. V prípade výnosov prevažuje podiel tržieb za vlastné výkony a tovar (94,8 %) s najväčším podielom výnosov za predané výrobky a tovar (98,6 % z celkových tržieb za vlastné výkony a tovar). Jedným z hlavných segmentov výroby pre podnik boli aj v roku 2020 zahraničné obehové mince, ktorých podiel na celkovom obrate podniku bol 27 %. Podiel podnikovej predajne na tržbách bol 30 % a mince pre Národnú banku Slovenska tvorili 29 % tržieb.

DataCentrum je v prvom rade prevádzkovateľom informačných systémov a poskytovateľom podpory užívateľom týchto systémov a softvérov. Z tohto pohľadu tvoria stavby 57,1 % a samostatné hnuteľné veci 29,2 % jeho celkového majetku. Závazky tvoria hlavne záväzky voči zamestnancom a súvisiace odvody zo sociálneho a zdravotného poistenia (68,4 % celkových záväzkov), ktoré vyplývajú z decembrových predpisov miezd a sú vyplácané v januári nasledujúceho účtovného obdobia a tzv. iné záväzky (31 % celkových záväzkov).

Náklady na služby predstavujú u tejto organizácie 79 % jej celkových nákladov, pričom ide najmä o služby spojené s prevádzkou informačných systémov a telekomunikačné služby.

Úrad vládného auditu v rámci svojej pôsobnosti v oblasti vládneho auditu verejných financií a v postavení správneho orgánu, ktorý rozhoduje v konaní o porušení finančnej disciplíny pri nakladaní s verejnými zdrojmi má v kompetencii ukladať a vymáhať sankcie za porušenie finančnej disciplíny pri nakladaní s verejnými financiami. Tomu zodpovedá aj štruktúra aktív, kde až 77,1 % majetku tvoria pohľadávky, najmä pohľadávky z nedaňových rozpočtových príjmov (95,1 % celkových pohľadávok), ktoré vznikajú na základe vydaných rozhodnutí v správnom konaní.

Závazky tvoria až 90,4 % celkových pasív s najväčším podielom záväzkov voči zamestnancom a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia.

V rámci nákladov prevažujú náklady osobné (59,1 %), odpis pohľadávok (25,9 %) a náklady na tvorbu opravných položiek k nedobytným pohľadávkam (8,9 %). Výnosy organizácie sú v prevažnej miere tvorené výnosmi zo zúčtovania ostatných opravných položiek z prevádzkovej činnosti (50,9 %) a z udelených pokút, penále a úrokov z omeškania, ktoré tvoria 45,2 % celkových výnosov.

Slovenská konsolidačná, a. s. vykonáva konsolidáciu pohľadávok verejného sektora, čo má priamy vplyv na vysoký podiel rezerv na celkových záväzkoch spoločnosti (94,3 %). Tvorba rezerv v súvislosti so správou a vymáhaním pohľadávok zohľadňuje hlavne potenciálne riziká vyplývajúce zo súdnych sporov a exekučných konaní.

Významnú položku nákladov predstavuje výška osobných nákladov, ktoré tvoria 61,6 % celkových nákladov a tvorba rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti (28 % celkových nákladov). Výnosy zo zúčtovania zákonných a ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti predstavovali 19,1 % z celkových výnosov. Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti (77,6 % celkových výnosov) sa týkali najmä vysporiadania a vymáhania pohľadávok, najmä vymožených daňových a colných pohľadávok a pohľadávok zdravotných poisťovní.

Spoločnosť eviduje aj významné podmienené aktíva, ktoré predstavujú najmä menovitú hodnotu pohľadávok postúpených z verejných a bankových inštitúcií.

Organizácie **Úrad pre reguláciu hazardných hier, Vzdelávacie a doškoľovacie zariadenie Tatranská Lomnica, Kancelária verejného ochrancu práv, Úrad na ochranu osobných údajov a Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity** majú minimálny podiel na celkových aktívach a pasívach. Pri týchto subjektoch ide najmä o vykazovanie relatívne nemenného objemu dlhodobého a obežného majetku, a záväzkov voči zamestnancom, nákladov na mzdy, služby a bežnú administratívu. Na druhej strane, tieto subjekty dosahujú medziročne najviac vyrovnané hodnoty nákladov a výnosov s výnimkou Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity, ktorá nedosahuje žiadne výnosy z činnosti.

3.2 MEDZIROČNÉ ZMENY V AKTÍVACH A PASÍVACH

Pre hodnotenie dosiahnutých výsledkov konsolidovaného celku je nutné poznať nielen konečný stav majetku a záväzkov, ale aj ich najvýznamnejšie zmeny v danom účtovnom období.

Konsolidované aktíva medziročne vzrástli o 5 438,4 mil. eur, čo bolo spôsobené najmä prírastkom tzv. účtov Štátnej pokladnice v hodnote 3 117,3 mil. eur a tzv. iných pohľadávok o 1 043,8 mil. eur, zúčtovanie transferov štátneho rozpočtu o 782,5 mil. eur a pohľadávok z daňových a colných rozpočtových príjmov o 300,3 mil. eur.

Z dlhodobého majetku, ktorý sa medziročne zvýšil úhrnom o 187,9 mil. eur, narástol objem najmä *dlhodobého finančného majetku* (170,5 mil. eur), z dôvodu zvýšenia kapitálových účastí v medzinárodných organizáciách o 170,5 mil. eur, zvýšenia hodnoty dlhodobého hmotného majetku o 38,8 mil. eur. Zníženie bolo zaznamenané pri softvéri o 19,5 mil. eur.

V priebehu roka 2020 došlo k zníženiu hodnoty dlhodobého nehmotného majetku o 21,4 mil. eur, a to najmä z dôvodu poklesu hodnoty softvéru (o 19,5 mil. eur) a ocenebných práv (o 6,5 mil. eur) za súčasného zvýšenia obstarania dlhodobého nehmotného majetku o 4,5 mil. eur.

Celkový objem dlhodobého finančného majetku sa zvýšil o 170,5 mil. eur najmä vplyvom zvýšenia objemu ostatného dlhodobého finančného majetku (o 170,5 mil. eur) z dôvodu navýšenia podielu SR na základnom imaní ESM o 134,2 mil. eur, zvýšeniu základného imania IFC o 27,3 mil. eur, EIB o 10,8 mil. eur, MIB o 3 mil. eur, IBRD o 2,2 mil. eur a úhrady splátky v rámci doplnenia zdrojov iniciatívy pre IDA vo výške 0,1 mil. eur a kurzových rozdielov z vkladov v medzinárodných finančných inštitúciách.

- **Dlhodobý nehmotný majetok** poklesol o 21,4 mil. eur, na ňom sa najviac podieľalo Finančné riaditeľstvo (o 17 mil. eur) z dôvodu morálneho opotrebenia resp. vyradenia softvérov a ocenebných práv v podobe softvérových licencií. Najvyšší nárast bol zaznamenaný v SEPS, a. s., a to o 9,4 mil. eur, najmä z dôvodu obstarania a zaradenia softvéru.
- **Dlhodobý hmotný majetok** zaznamenal medziročne nárast o 38,8 mil. eur, a v rámci neho vzrástol objem stavieb o 48,6 mil. eur a samostatné hnuteľné veci a súbory hnuteľných vecí o 12 mil. eur. Úbytok zaznamenalo obstaranie dlhodobého hmotného majetku o 15,2 mil. eur a poskytnuté preddavky o 4,9 mil. eur. Najväčší objem nárastu hodnoty stavieb zaznamenala SEPS, a. s. (o 49,4 mil. eur), najmä z dôvodu zaradenia vedenia Križovany - Bystričany. Nárast hodnoty samostatných hnuteľných vecí a súborov hnuteľných vecí bol najvýznamnejší u SEPS, a. s. (o 19,6 mil. eur), najmä z dôvodu upgrade a inovácií vedení, rozšírenia rozvodní, obnovy zariadení, výmeny transformátorov, obnovy nosnej telekomunikačnej siete a iné. Pokles zaznamenali aj poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok (o 4,9 mil. eur), kde najvyšší úbytok zaznamenala SEPS, a. s., a to o 3,9 mil. eur.

Z obežného majetku, ktorý medziročne vzrástol úhrnom o 5 244 mil. eur, vzrástli najmä **finančné účty** o 3 178,9 mil. eur, **krátkodobé pohľadávky** o 1 342,8 mil. eur, **pohľadávky vyplývajúce zo zúčtovania medzi subjektami verejnej správy** o 493,9 mil. eur, **poskytnuté návratné finančné výpomoci dlhodobé** o 191,8 mil. eur, **dlhodobé pohľadávky** o 38,5 mil. eur.

- Na nárast **finančných účtov** malo najväčší vplyv zvýšenie zostatku tzv. účtov Štátnej pokladnice (o 3 117,3 mil. eur), z dôvodu zvýšenia stavu finančných prostriedkov súvisiacich s vyšším objemom emitovaných cenných papierov na krytie plánovaného schodku štátneho rozpočtu za rok 2020 a z toho vyplývajúca vyššia hotovostná rezerva v čase celosvetovej pandémie COVID-19.
- **Krátkodobé pohľadávky** boli medziročne vyššie o 1 342,8 mil. eur, najmä z dôvodu vyššieho objemu úložiek v komerčných bankách a vyšších pohľadávok z daňových a colných rozpočtových príjmov ministerstva.
- Na nárast **pohľadávok vyplývajúcich zo zúčtovania medzi subjektami verejnej správy** malo najväčší vplyv zvýšenie pohľadávok zo zúčtovania kapitálových transferov štátneho rozpočtu (o 782,5 mil. eur). Naopak, pokles zaznamenali zúčtovacie vzťahy z príjmov rozpočtových organizácií, ktoré ministerstvo účtuje súvzťažne s výnosmi (pokles o 267 mil. eur).
- **Dlhodobé poskytnuté návratné finančné výpomoci** zaznamenali medziročný nárast o 191,8 mil. eur, z dôvodu vyššieho poskytnutia návratných finančných výpomocí ako splátok v roku 2020. V roku 2020 boli zaznamenané splátky návratnej finančnej výpomoci Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov vo výške 35 mil. eur, pravidelné úhrady splátok návratných finančných výpomocí od Mesta Košice (2 mil. eur). Zároveň boli poskytnuté COVID návratné finančné výpomoci pre obce a VÚC (151,9 mil. eur), Banskobystrickému samosprávnemu kraju (25 mil. eur), Košickému samosprávnemu kraju (20 mil. eur.), Trnavskému samosprávnemu kraju (15 mil. eur), Žilinskému samosprávnemu kraju (8,8 mil. eur), Prešovskému samosprávnemu kraju (8 mil. eur).

- Hodnota **dlhodobých pohľadávok** sa zvýšila najmä vplyvom nárastu tzv. ostatných pohľadávok (o 94,8 mil. eur) a pohľadávok voči prijímateľom prostriedkov z fondov EÚ a iných finančných nástrojov z dôvodu nezrovnalostí so zostatkovou dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok (o 82 mil. eur). Pokles zaznamenali pohľadávky z pevných termínových operácií (o 131,3 mil. eur).
- **Zásoby** medziročne klesli o 1,9 mil. eur. Pokles bol zaznamenaný predovšetkým na hodnote zásob Mincovne Kremnica, š. p.

Časové rozlíšenie aktív bolo v medziročnom porovnaní vyššie o 6,6 mil. eur, najmä vplyvom vyšších nákladov budúcich období ministerstva o 5,6 mil. eur. Ide najmä o diskont z predaja štátnych dlhopisov a nákladový úrok z obchodov na finančnom trhu v súvislosti so správou štátneho dlhu Ministerstvom financií SR. Hodnota týchto budúcich nákladov bola k ultimu roka 148,6 mil. eur, pričom pri úrokoch z operácií na finančnom trhu nárast oproti roku 2019 ovplyvnili obchody uzatvorené so zápornou úrokovou sadzbou.

Konsolidované pasíva medziročne vzrástli o 5 438,4 mil. eur, čo bolo spôsobené na jednej strane prehĺbením záporného vlastného imania o 8 770,5 mil. eur, a na druhej strane prírastkom vydaných dlhodobých dlhopisov o 8 864,5 mil. eur, prírastkom ostatných rezerv o 2 970,8 mil. eur, prírastkom vzťahov k účtom klientov Štátnej pokladnice o 1 182,2 mil. eur a dlhodobých bankových úverov o 1 073,3 mil. eur. Časové rozlíšenie na strane pasív bolo medziročne vyššie o 374,7 mil. eur.

- **Vlastné imanie** bolo ovplyvnené záporným výsledkom hospodárenia, medziročne vyšším o 8 770,5 mil. eur, ktorý bol spôsobený vyšším záporným výsledkom hospodárenia minulých rokov o 2 052,1 mil. eur a vyšším záporným výsledkom hospodárenia pripadajúcim na bežné účtovné obdobie o 6 718,5 mil. eur.

Významný vplyv na zápornú výšku výsledku hospodárenia minulých rokov mal prevod záporného výsledku hospodárenia za predchádzajúce obdobie v hodnote 2 058,2 mil. eur. Zhoršenie výsledku hospodárenia za bežné účtovné obdobie nastalo najmä z dôvodu záporného výsledku Ministerstva financií SR, ktoré dosiahlo objem 8 779,7 mil. eur a medziročne bolo vyššie o 6 629 mil. eur. Negatívny vplyv na výsledok hospodárenia mali najmä vyššie náklady na transfery o 3 845,3 mil. eur a vyššia tvorba rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti o 1 652,3 mil. eur.

- **Rezervy** sú úhrnom medziročne vyššie o 2 742,4 mil. eur, najmä z dôvodu vykázania expertného odhadu dlhobehovej rezervy na zamestnanecké požitky rozpočtových a príspevkových organizácií v ústrednej správe. Medziročne sa rezerva na zamestnanecké požitky na základe prepočtu expertného odhadu zvýšila o 2 958,9 mil. eur, z toho na výsluhové dôchodky súčasných zamestnancov o 2 636,6 mil. eur, za súčasného poklesu výsluhových dôchodkov súčasných poberateľov týchto dôchodkov o 226,7 mil. eur.

Najvýznamnejší vplyv na zvýšenie tejto časti rezervy oproti minulému roku bolo najmä z dôvodu zvýšenia počtu budúcich potenciálnych poberateľov výsluhových dávok, súčasných poberateľov dávok, priemernej mzdy.

- **Dlhodobé záväzky** vzrástli o 8 863,6 mil. eur, najmä z dôvodu zvýšenia záväzku Slovenskej republiky z vydaných dlhodobých dlhopisov o 8 864,5 mil. eur. Emitentom dlhopisov je Slovenská republika zastúpená Ministerstvom financií SR. Vydávanie dlhopisov a ich predaj a splácanie má v kompetencii Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity. V roku 2020 boli emitované štátne dlhopisy v celkovej nominálnej hodnote 9 995,7 mil. eur, dlhopisy boli splatné vo výške 2 847,1 mil. eur a boli realizované spätné odkupy štátnych dlhopisov splatných v roku 2020 v nominálnej hodnote 16,5 mil. eur. Ostatné dlhodobé záväzky naopak poklesli o 3,4 mil. eur, najmä preúčtovaním prevzatých záväzkov za spoločnosť Metro, a. s. do krátkodobých záväzkov.
- **Vzťahy k účtom klientov Štátnej pokladnice** zaznamenali medziročný prírastok 1 182,2 mil. eur, ktorý bol spôsobený vyššími zostatkami účtov klientov v porovnaní s rokom 2019. Vyššie zostatky mali na účtoch napr. za prostriedky EÚ spravované tzv. platobnými orgánmi o 206,1 mil. eur, Environmentálny fond o 192,9 mil. eur, zdravotné poisťovne spolu o 156,3 mil. eur a Sociálna poisťovňa o 134,8 mil. eur. Naopak, najväčší pokles zaznamenali účty klienta Debitum, a. s. o 109,3 mil. eur.
- **Bankové úvery a výpomoci** sa medziročne zvýšili o 636,7 mil. eur, najmä z dôvodu zvýšenia objemu dlhodobých bankových úverov o 1 073,3 mil. eur a bežných bankových úverov o 81,7 mil. eur za súčasného zníženia stavu vydaných dlhopisov krátkodobých o 518,3 mil. eur. Nárast dlhodobých bankových úverov bol na ministerstve o 1 041,1 mil. eur spôsobený čerpaním úverov od Rozvojovej banky Rady Európy (480 mil. eur), Európskej investičnej banky (348 mil. eur) a od Európskej únie (300 mil. eur). Ministerstvo financií SR je oprávnené čerpať tieto úvery na podporu významných projektov v oblasti dopravy, infraštruktúry, životného prostredia, informatizácie spoločnosti a podobne.
- **Krátkodobé záväzky** boli medziročne vyššie o 403,8 mil. eur. Výrazný vplyv na tento nárast malo najmä zvýšenie záväzkov zo zúčtovania s Európskou úniou (o 580,5 mil. eur) a pri záväzkoch ministerstva zo

správy daní (o 167,8 mil. eur). Naopak, pokles bol zaznamenaný najmä pri záväzkoch zo schválených súhrnných žiadostí o platbu (o 294,7 mil. eur) a prijatých preddavkoch (o 31,5 mil. eur).

- **Záväzky zo zúčtovania medzi subjektami verejnej správy** zaznamenali nárast na ministerstve o 5,7 mil. eur, vplyvom medzioročne vyšších podielových daní za mesiac december, ktoré sa v januári nasledujúceho účtovného obdobia prevádzajú na účty miest, obcí a vyšších územných celkov.

Zvýšenie stavu **časového rozlíšenia pasív** o 374,8 mil. eur bolo spôsobené nárastom výnosov budúcich období o 385,5 mil. eur a znížením výdavkov budúcich období o 10,8 mil. eur. Na zvýšenie časovo rozlíšených výnosov mali najväčší vplyv vyššie výnosy ministerstva o 364,8 mil. eur, najmä z dôvodu vyššieho objemu emisií štátnych cenných papierov a predaja takmer všetkých štátnych dlhopisov s prémieu.

3.3 INFORMÁCIE O AKTÍVACH, PASÍVACH, NÁKLADOCH A VÝNOSOCH KONSOLIDOVANÉHO CELKU

Celkové aktíva konsolidovaného celku k 31. 12. 2020 dosiahli 21 236,7 mil. eur, čo je oproti minulému roku viac o 5 438,4 mil. eur. Celkové aktíva tvoria najmä zúčtovacie vzťahy v hodnote 8 338,4 mil. eur, ďalej pohľadávky v hodnote 5 324,9 mil. eur, finančné účty v sume 4 381,3 mil. eur, dlhodobý hmotný majetok v hodnote 1 119,6 mil. eur a dlhodobý finančný majetok v hodnote 1 090 mil. eur.

Celkové pasíva konsolidovaného celku k 31. 12. 2020 dosiahli 21 236,7 mil. eur, čo je rovnako ako v aktívach, oproti minulému roku viac o 5 438,4 mil. eur. Celkové pasíva tvorí najmä záporné vlastné imanie v hodnote -76 180,7 mil. eur, záväzky v hodnote 87 759,6 mil. eur, z toho štátne dlhopisy 47 231,9 mil. eur, rezervy 32 788,7 mil. eur, bankové úvery v hodnote 3 789 mil. eur.

Skrátená štruktúra aktív a pasív (v mil. eur)

Aktíva	31.12.2020	31.12.2019	Pasíva	31.12.2020	31.12.2019
Spolu	21 237	15 798	Spolu	21 237	15 798
Neobežný majetok	2 400	2 212	Vlastné imanie	-76 181	-67 410
Dlhodobý nehmotný majetok	190	212	Oceňovacie rozdiely	19	19
Dlhodobý hmotný majetok	1 120	1 081	Fondy	16	16
Dlhodobý finančný majetok	1 090	919	Výsledok hospodárenia	-76 216	-67 445
Obežný majetok	18 684	13 439	Záväzky	87 760	75 107
Zásoby	14	16	Rezervy	32 789	30 046
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	8 338	7 844	Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	371	365
Dlhodobé pohľadávky	829	791	Dlhodobé záväzky	44 284	35 420
Krátkodobé pohľadávky	4 496	3 153	Krátkodobé záväzky	3 567	3 163
Finančné účty	4 382	1 202	Bankové úvery a výpomoci	6 749	6 113
Poskytnuté finančné výpomoci	625	433	Časové rozlíšenie	1 439	1 064
Časové rozlíšenie	153	147	Vzťahy k účtom klientov ŠP	8 219	7 037

Aktíva

Dlhodobý hmotný majetok konsolidovaného celku vo výške 1 119,6 mil. eur tvoria najmä budovy a stavby v hodnote 718,9 mil. eur, samostatné hnuteľné veci a súbory hnuteľných vecí v hodnote 291,7 mil. eur, obstaranie dlhodobého hmotného majetku v sume 77,1 mil. eur a pozemky v sume 25,7 mil. eur.

Na hodnote staviieb sa z dôvodu svojej špecifickej činnosti podieľa v rozhodujúcej miere Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. (528,8 mil. eur). Ide o všetky typy budov a stavieb súvisiacich s prenosovou sústavou

SR, ako sú trafostanice, administratívne budovy, prenosové vedenia a ďalšie. Ďalej sa na hodnote stavieb podieľa Finančné riaditeľstvo SR, a to najmä svojimi administratívnymi budovami a colnými skladmi (154,6 mil. eur).

Samostatné hnutelné veci sú najvýznamnejšie u Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a. s., a to v hodnote 267,4 mil. eur. Tvoria ju hlavne transformátory, meracie prístroje, výpočtová technika, ochranné systémy zariadení a podobne. V ostatných účtovných jednotkách ide hlavne o výpočtovú techniku, stroje, prístroje a zariadenia.

Dlhodobý finančný majetok predstavujú najmä kapitálové účasti v medzinárodných finančných inštitúciách, v európskych stabilizačných mechanizmoch (EFSF, ESM), ostatné podieľy v obchodných spoločnostiach a dlhové cenné papiere držané do splatnosti. Celkový medzročný nárast hodnoty dlhodobého finančného majetku o 170,5 mil. eur bol spôsobený najmä zvýšením hodnoty ostatného dlhodobého finančného majetku o 170,5 mil. eur.

Ostatný dlhodobý finančný majetok zaznamenal medzročný nárast 170,5 mil. eur. V roku 2020 došlo k zvýšeniu podielu SR na základnom imaní ESM o 134,2 mil. eur, zvýšeniu základného imania IFC o 27,3 mil. eur, EIB o 10,8 mil. eur, MIB o 3 mil. eur, IBRD o 2,2 mil. eur a úhrady splátky v rámci doplnenia zdrojov iniciatívy pre IDA vo výške 0,1 mil. eur. Ostatné zmeny boli z dôvodu kurzových rozdielov z vkladov v medzinárodných finančných inštitúciách.

Položka ostatného dlhodobého finančného majetku	Zostatok k 31.12.2020	Zostatok k 31.12.2019
Európsky stabilizačný mechanizmus (ESM)	793 350 000,00	659 200 000,00
Európska investičná banka (EIB)	122 608 224,75	111 813 379,75
Skupina Svetovej banky	80 358 519,57	57 797 618,97
Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR)	26 711 000,00	26 711 000,00
Medzinárodná investičná banka (MIB)	24 436 113,06	21 481 113,06
Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu (MBHS)	13 342 064,00	13 342 064,00
Rozvojová banka Rady Európy (RBRE)	2 397 000,00	2 397 000,00
Európsky finančný stabilizačný nástroj (EFSF)	282 564,64	282 564,64
Spolu	1 063 485 486,02	893 024 740,42

Medzinárodné finančné inštitúcie boli založené spolu s vládami iných krajín alebo medzinárodnými organizáciami na podporu slabších regiónov v Európe alebo aj v iných krajinách, na podporu reforiem ich hospodárstva, ekonomiky a zvyšovania životnej úrovne obyvateľstva. Od výšky podielu závisí hlasovacia sila SR v riadiacich orgánoch týchto inštitúcií.

K podielom v medzinárodných finančných inštitúciách a k európskym stabilizačným mechanizmom sa viaže aj kapitál splatný na požiadanie, a to podľa zmluvných podmienok dojednaných s konkrétnou inštitúciou. Ide o tzv. call capital, ktorý súvisí s upísaným a nesplateným podielom na základnom imaní, napr. v Európskej investičnej banke (684 mil. eur) a v Medzinárodnej banke pre obnovu a rozvoj (400,8 mil. eur), ktorý sa vykazuje ako podmienené záväzky v iných pasívach.

Zúčtovacie vzťahy predstavujú transakcie z titulu čerpania rozpočtových bežných a kapitálových výdavkov štátnymi rozpočtovými a štátnymi príspevkovými organizáciami a pohľadávky z príjmov, ktoré sú súčasťou štátneho rozpočtu.

Na zmenu týchto zúčtovacích vzťahov má vplyv výška výdavkov na transfery v priebehu roka a výška výnosov, ktoré znamenajú zároveň aj príjem do štátneho rozpočtu (napríklad vyššie úhrady za poplatky, príjem dividend a podobne). Zostatky účtov zúčtovacích vzťahov sú predmetom eliminácií na druhej úrovni konsolidácie za celú ústrednú správu.

Najvýznamnejšiu hodnotu tvorí Zúčtovanie transferov štátneho rozpočtu v objeme 8 018,3 mil. eur. Ide o kapitálové výdavky čerpané zo štátneho rozpočtu prostredníctvom organizácií ústrednej správy. Medzročné zvýšenie zostatku transferov o 782,5 mil. eur je možné priradiť najmä k vyššiemu čerpaniu kapitálových transferov oproti minulému roku.

V prípade pohľadávok zo Zúčtovania odvodov príjmov rozpočtových organizácií do rozpočtu zriaďovateľa ide o pohľadávky Ministerstva financií SR z rozpočtových príjmov, ktoré rozpočtové organizácie ústrednej správy nevyinkasovali na príjmové rozpočtové účty k 31. 12. 2020. Hodnota týchto pohľadávok je 320,1 mil. eur a medziročne sa znížila o 267 mil. eur.

Pohľadávky Ministerstva financií SR zo Zúčtovania transferov zo štátneho rozpočtu v rámci konsolidovaného celku súvisia s poskytnutými a nepoužitými bežnými a kapitálovými transfermi príspevkovým organizáciám ústrednej správy priamo z rozpočtu ministerstva. Ich hodnota sa medziročne znížila o 21,5 mil. eur na nulu, z dôvodu presunu platobnej jednotky ministerstva na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

V rámci netto hodnoty pohľadávok tvoria dlhodobé 829,2 mil. eur a krátkodobé pohľadávky 4 495,7 mil. eur.

Na hodnote dlhodobých pohľadávok sa podieľa najmä EXIMBANKA sumou 411,5 mil. eur, SZRB, a. s. sumou 316,2 mil. eur a Ministerstvo financií SR sumou 101,5 mil. eur. EXIMBANKA tu vykazuje pohľadávky voči bankám a voči svojim obchodným klientom, medziročne sa netto hodnota zvýšila o 56,2 mil. eur. V prípade SZRB, a. s. ide o pohľadávky z poskytnutých záruk, predchádzajúcej podpory družstevnej bytovej výstavby alebo poskytnutých úverov obchodným spoločnostiam mimo konsolidovaného celku a obciam SR. Medziročne sa netto hodnota týchto pohľadávok SZRB, a. s. zvýšila o 38,3 mil. eur.

Nárast dlhodobých pohľadávok EXIMBANKY o 56,2 mil. eur súvisí s vyšším objemom poskytnutých úverov a nárastom ostatných pohľadávok voči klientom banky. Celkový pokles dlhodobých pohľadávok ministerstva o 56 mil. eur oproti roku 2019 je spôsobený poklesom pohľadávok z derivátových obchodov o 131,3 mil. eur, pričom pri pohľadávkach voči prijímateľom prostriedkov z fondov EÚ a iných finančných nástrojov z dôvodu nezrovnalostí došlo k nárastu o 82 mil. eur.

Z krátkodobých pohľadávok tvoria pohľadávky ministerstva až 97,4 % (4 377,6 mil. eur). Ide najmä o pohľadávky vyplývajúce zo špecifických operácií štátu, voči zahraničiu a ostatným subjektom, napríklad v podobe pohľadávok voči komerčným bankám z titulu úložiek voľných finančných prostriedkov na zabezpečenie likvidity a dlhovej služby (3 087 mil. eur) a pohľadávok voči prijímateľom prostriedkov z fondov EÚ a iných finančných nástrojov z dôvodu nezrovnalostí alebo iného vrátenia finančných prostriedkov (666,8 mil. eur). Ďalšie pohľadávky, ktoré tvoria významnú časť krátkodobých pohľadávok sú daňové pohľadávky štátu. Ich netto hodnota dosiahla takmer 637 mil. eur a medziročne sú vyššie o 336,6 mil. eur. Ide o pohľadávky zo všetkých druhov daní, z príjmov fyzických osôb, právnických osôb, DPH, spotrebných daní a podobne.

Finančné účty tvoria bežné bankové účty, termínované vklady, ale najmä účty Štátnej pokladnice v komerčných bankách a v Národnej banke Slovenska (NBS). Ide o účty na zabezpečenie vkladov a výberov finančných prostriedkov v hotovosti pre klientov Štátnej pokladnice prostredníctvom NBS a komerčnej banky. SZRB, a. s. tu vykazuje aj bežné účty klientov, ktorých prostriedky prevzala od Štátneho fondu rozvoja bývania.

Pasíva

Vlastné imanie konsolidovaného celku dosiahlo -76 180,7 mil. eur a je tvorené hlavne záporným výsledkom hospodárenia -76 215,3 mil. eur, na ktorom sa prejavila tvorba rezervy na zamestnanecké požitky zamestnancov celej ústrednej správy. V roku 2020 sa rezerva na zamestnanecké požitky zvýšila o 2 958,9 mil. eur a k 31. 12. 2020 dosiahla výšku 32 467,5 mil. eur. Vykázaná je na úrovni konsolidovaného celku ústrednej správy. Rezervu na zamestnanecké požitky vykazujú aj obchodné spoločnosti, a to SEPS, a. s. a EXIMBANKA za takmer 9,4 mil. eur.

Výsledok hospodárenia bežného obdobia ovplyvňuje najmä hospodárenie Ministerstva financií SR, ktoré najmä z dôvodu účtovania nákladov vynaložených na poskytované transfery zo štátneho rozpočtu dosahuje najvyššie záporné hospodárenie (-8 779,7 mil. eur). V nákladoch na transfery sa odzrkadľuje čerpanie rozpočtu všetkých štátnych rozpočtových organizácií, ktoré z hotovostného pohľadu predstavuje schodok štátneho rozpočtu. Výsledok hospodárenia bežného obdobia dosiahol zhoršenie o 6 718,5 mil. eur, z toho ministerstvo dosiahlo zhoršenie o 6 629 mil. eur.

Rezervy konsolidovaného celku k 31. 12. 2020 boli 32 788,7 mil. eur. Rozhodujúcou mierou na celkovej výške rezerv sa podieľa rezerva na zamestnanecké požitky a rezervy na súdne spory. Expertný odhad rezervy na zamestnanecké požitky je vypočítavaný na základe existujúcej legislatívy, ustanovení kolektívnych zmlúv v jednotlivých organizáciách, počtu zamestnancov, ich vekovej štruktúry a podobne. Odhadovaním a vykázaním tejto rezervy sa Ministerstvo financií SR snaží zlepšovať informácie o svojich záväzkoch v súlade

s medzinárodnými účtovnými štandardmi pre verejný sektor (IPSAS), a tak sa stále viac približovať ku krajinám používajúcim moderné princípy zverejňovania účtovných dát.

Z ostatných rezerv ide najmä o prebiehajúce alebo hroziace súdne spory v celkovej sume 166,6 mil. eur, napríklad na ministerstve v hodnote 130,4 mil. eur, v Slovenskej konsolidačnej, a. s. v hodnote 19,6 mil. eur a u spoločnosti TIPOS, a. s. v hodnote 7,9 mil. eur.

V rámci ostatných záväzkov tvoria dlhodobé záväzky hodnotu 44 283,7 mil. eur a krátkodobé 3 566,6 mil. eur. Najpodstatnejšiu časť záväzkov tvoria emitované a nesplatené štátne dlhopisy, o ktorých účtuje Ministerstvo financií SR, a ktoré predstavujú dlh SR voči tuzemským a zahraničným držiteľom týchto dlhopisov. Hodnota dlhodobých štátnych dlhopisov k 31. 12. 2020 dosiahla 44 271,4 mil. eur, medziročne sú vyššie o 8 864,5 mil. eur. Krátkodobé dlhopisy so splatnosťou do jedného roka tvorili 2 960,5 mil. eur. Na štátny dlh má vplyv najmä výška deficitu štátneho rozpočtu, podmienky na finančných trhoch, efektívnosť správy štátneho dlhu i ciele vlády SR, pre ktoré je nutné zabezpečiť finančné prostriedky v danom období.

Z krátkodobých záväzkov okrem dlhopisov, tvoria významnú hodnotu záväzky v rámci zúčtovania daňových príjmov (resp. správy daní), ktoré sa do dňa ich vysporiadania účtujú ako záväzky. Zároveň sa ako iné krátkodobé záväzky vykazujú záväzky voči platiteľom daní z dôvodu nároku na vrátenie preplatku alebo úhrady na základe predbežných opatrení. Hodnota týchto krátkodobých záväzkov dosiahla 1 593,3 mil. eur a medziročne sa zvýšila o 167,8 mil. eur. Ďalej sú hodnotovo významné záväzky ministerstva voči platobným jednotkám zo schválených súhrnných žiadostí o platbu zo štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu, Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo, ktoré boli vo výške 146,2 mil. eur s medziročným poklesom o 294,7 mil. eur.

Bankové úvery dosiahli hodnotu 3 789 mil. eur, z toho dlhodobé vo výške 3 644,2 mil. eur a krátkodobé 144,8 mil. eur. Rozhodujúcou mierou na bankových úveroch sa podieľa ministerstvo s prijatými a postupne splácanými úvermi od medzinárodných bánk a finančných inštitúcií, ktoré dosiahli k 31. 12. 2020 hodnotu 3 611,7 mil. eur. **Ide najmä o úvery pre spolufinancovanie spoločných projektov s EÚ v oblasti dopravnej infraštruktúry, životného prostredia, informatizácie verejnej správy a poľnohospodárstva.**

Ostatné úvery čerпали obchodné spoločnosti, ako napríklad EXIMBANKA (113 mil. eur), Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. (37,1 mil. eur) a SZRB, a. s. (27,2 mil. eur).

Výsledok hospodárenia za rok 2020 dosiahol -8 776,6 mil. eur, ako rozdiel celkových výnosov v hodnote 22 395,4 mil. eur a celkových nákladov v hodnote 31 172 mil. eur.

Štruktúra nákladov a výnosov (v mil. eur)

Náklady	31.12.2020	31.12.2019	Výnosy	31.12.2020	31.12.2019
Spolu	31 172	27 807	Spolu	22 395	21 439
Náklady na transfery	19 763	14 987	Daňové a colné	13 139	13 308
Ostatné z prevádzkovej činnosti	4 291	2 665	Výnosy z transferov	3 962	3 831
Odpisy, tvorba rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti	4 102	6 559	Tržby za výkony a tovar	2 154	2 197
Finančné	1 506	1 507	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti	1 214	848
Služby	591	1 090	Finančné	1 078	906
Spotrebované nákupy	534	690	Ostatné z prevádzkovej činnosti	847	347
Osobné náklady	384	308	Aktivácia a zmena stavu zásob	1	2
Dane a poplatky	1	1	Mimoriadne	0	0

Náklady

Sú tvorené najmä **nákladmi na transfery**, o ktorých účtuje Ministerstvo financií SR. Dosiahli 19 763,2 mil. eur, čo predstavuje 63,4 % celkových nákladov. Transfery sa poskytujú štátnym rozpočtovým a štátnym príspevkovým organizáciám (8 168,2 mil. eur), ktoré sú predmetom konsolidácie na úrovni ústrednej správy, ale aj subjektom územnej samosprávy, podnikateľským subjektom a fyzickým osobám.

Finančné náklady tvoria najmä úroky zo štátneho dlhu, ktorý predstavujú emitované a nesplatené štátne dlhopisy a prijaté úvery. Celkové náklady konsolidovaného celku na úroky dosiahli 1 257,2 mil. eur, z toho zo štátnych dlhopisov a úroky z vládnych úverov dosiahli hodnotu 1 193,5 mil. eur. Na výšku tzv. dlhovej služby má vplyv najmä úročenie na medzinárodných finančných trhoch, medzibanková úroková sadzba stanovená Európskou centrálnou bankou, výška rizikovej prirážky pre danú krajinu, samotná výška dlhu a ďalšie. Nákladové úroky Ministerstva financií SR medziročne poklesli o 43,6 mil. eur, na čom mali najväčší podiel úroky zo štátnych dlhopisov.

Kurzové straty v rámci finančných nákladov dosiahli 185,3 mil. eur a boli tvorené najmä nerealizovanými kurzovými stratami (184,3 mil. eur), vyplývajúcimi hlavne z precenenia štátnych dlhopisov denominovaných v cudzej mene a obchodov na finančnom trhu realizovaných v cudzej mene. Medziročný nárast kurzových strát u Ministerstva financií SR bol vo výške 107,5 mil. eur, najmä z dôvodu nárastu kurzu cudzích mien pri štátnych dlhopisoch.

Z prevádzkových nákladov dosiahli významnú hodnotu ostatné náklady na prevádzkovú činnosť 4 291,5 mil. eur, rezervy 3 073,2 mil. eur, opravné položky 880,6 mil. eur, odpis pohľadávok vo výške 702,8 mil. eur, náklady na služby 591 mil. eur, náklady na spotrebované nákupy 534,2 mil. eur a osobné náklady konsolidovaného celku v sume 383,7 mil. eur.

Na tvorbe opravných položiek sa podieľa najmä Ministerstvo financií SR, ktoré vykázalo medziročný pokles tvorby opravných položiek o 25,9 mil. eur. Ide o opravné položky k daňovým a colným pohľadávkam, ktoré sú po splatnosti, nedobytné, neefektívne na vymáhanie a podobne. Zároveň ministerstvo vykázalo oproti minulému roku nárast tvorby rezervy na zamestnanecké benefity o 1 996,7 mil. eur.

Výnosy

Sú tvorené najmä **výnosmi z daní, cla a poplatkov**, ktoré dosiahli hodnotu 13 139,1 mil. eur, z toho dane a clá tvorili 12 772,1 mil. eur a poplatky 367 mil. eur. O týchto výnosoch účtuje Ministerstvo financií SR, rovnako aj o pohľadávkach z titulu daní a ciel. Najvyššiu hodnotu daňových výnosov dosiahli výnosy z DPH (7 278,2 mil. eur), ktoré medziročne zaznamenali nárast o 85,1 mil. eur, najmä lepším výberom dane z pridanej hodnoty a uplatnením opatrení v rámci boja proti daňovým únikom a nadmerným odpočtom DPH. Výnosy dane z príjmov právnických osôb zaznamenali pokles o 423,2 mil. eur oproti minulému roku vplyvom opatrení súvisiacimi s COVID-19 a dosiahli celkový objem 2 496,5 mil. eur. Spotrebné dane sú ovplyvňované najmä výškou sadzieb, ako aj efektívnosťou ich výberu. Medziročne došlo k poklesu výnosov zo spotrebných daní o 93,9 mil. eur a dosiahli objem 2 267,4 mil. eur, najmä vplyvom nepriaznivého výnosu spotrebnej dani z minerálnych olejov.

V rámci **tržieb za vlastné výkony** dosiahli tržby za predané služby 1 648,1 mil. eur. Z toho najvyššiu hodnotu dosiahla Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. 961,7 mil. eur a TIPOS, a. s. 685,3 mil. eur. Ide o služby poskytované v rámci podnikateľskej činnosti obchodných spoločností v konsolidovanom celku.

Finančné výnosy vrátane rezerv a opravných položiek z finančnej činnosti dosiahli takmer 1 077,9 mil. eur, z čoho tvorili podiely na finančnom majetku vo forme dividend 418 mil. eur, úroky 251,6 mil. eur a kurzové zisky 179 mil. eur. Dividendy prevedené do štátnych finančných aktív v správe ministerstva boli vyplatené najmä spoločnosťou SPP, a. s. a energetickými spoločnosťami, pričom uvedené výnosy sú predmetom konsolidácie na úrovni ústrednej správy.

Pri kurzových ziskoch išlo najmä o kurzové zisky vyplývajúce z obchodov na finančnom trhu, precenenia vládnych pohľadávok voči zahraničiu na menu euro, vkladov štátu v medzinárodných inštitúciách, úložiek v komerčných bankách v cudzej mene, úrokov zo SWAP-ov, štátnych dlhopisov emitovaných v cudzej mene a záväzkov vyplývajúcich z úverových vzťahov denominovaných v cudzej mene.

Úrokové výnosy vyplynuli najmä z finančných operácií ministerstva (224,6 mil. eur) na medzibankovom trhu, úložiek a návratných finančných výpomocí. V rámci ostatných finančných výnosov v celkovej sume 194,8 mil. eur sú najvýznamnejšie výnosy ministerstva z osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií vo výške takmer 148,6 mil. eur.

Výnosy z transferov tvoria najmä výnosy z odvodu rozpočtových príjmov v sume 2 611,1 mil. eur, ktoré predstavujú zrkadlovo účtované výnosy k nákladom z odvodu rozpočtových príjmov, ktoré sú predmetom

eliminácie v rámci celej ústrednej správy. Ministerstvo financií SR účtuje o týchto výnosoch vo vecnej a časovej súvislosti s nákladmi na odvod príjmov v štátnych rozpočtových organizáciách. Tieto výnosy tvoria takmer 65,9 % celkových výnosov z transferov. Výnosy z transferov z rozpočtu EÚ dosiahli 1 349,3 mil. eur a medziročne boli vyššie o 127,1 mil. eur.

ZÁVER

Konsolidovaná účtovná závierka Ministerstva financií SR bude auditovaná v súlade s § 22a zákona o účtovníctve v roku 2021. Správa audítora o overení konsolidovanej účtovnej závierky a o overení súladu výročnej správy s konsolidovanou účtovnou závierkou bude zverejnená v registri účtovných závierok.

Ďalšie informácie o organizáciách v konsolidovanom celku sú uvedené v ich účtovných závierkach a výročných správach alebo na webových sídlach jednotlivých organizácií.